

2013

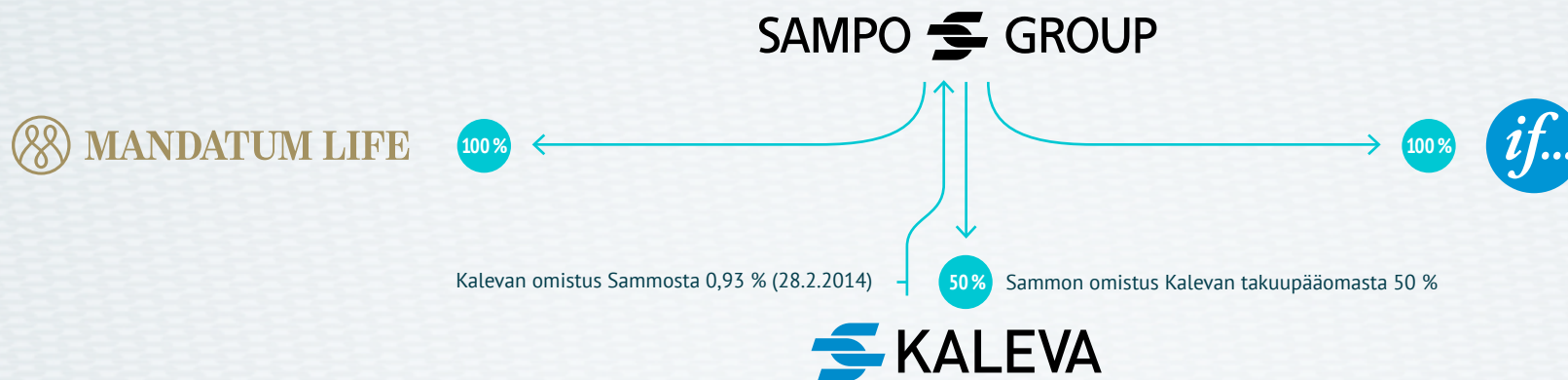
KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KALEVA
VUOSIKERTOMUS

140 vuotta elämää

SISÄLLYSLUETTELO

HENKIVAKUUTUS	3
AVAINTIETOJA	4
TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS	5
TILINPÄÄTÖS	8
TOIMINTAKERTOMUS	9
TULOSLASKELMA	15
TASE	16
RAHOITUSLASKELMA	17
TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET	18
VAKUUTUSMAKSUTULO	21
MAKSETUT KORVAUKSET	21
LISÄEDUT	21
KOKONAISLIIKEKULUT TOIMINNOITTAIN	21
SIOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTON ERITTELY	22
SIOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO	23
YHTIÖN OMISTAMAT TOISTEN YHTIÖIDEN OSAKKEET JA OSUUDET MUISSA SIIJOITUKSISSA	24
OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA	26
TAKUUPÄÄOMAN JAOTTELU	26
VASTUUT	26
TUNNUSLUVUT	27
TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT	30
TILINTARKASTUSKERTOMUS	31
RISKIENHALLINAN LIITETIEDOT	32
HALLINTO	40
HALLINTONEUVOSTO	41
HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO	42
TILINTARKASTAJAT	42
HALLITUS	43
KALEVAN LUOTTAMUSMIEHET	44
KALEVAN TAKUUPÄÄOMAN OMISTAJAT	45
140-VUOTIAS KALEVA PANOSTAA NETTIIN	46
LISÄEDUT	47
KALEVAN HALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT SÄÄSTÖVAKUUTUSTEN	
LISÄETUIJEN JAKAMISTA KOSKEVAT TAVOITTEET 1.1.2003 ALKAEN	48

SAMMON HENKIVAKUUTUS

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva ja Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö (Mandatum Life) yhdessä vastaavat Sammon kotimaisesta henkivakuutusliiketoiminnasta. Yhtiöillä on hoidossaan yhteensä noin 700 000 suomalaisen vapaaehtoinen henki- tai eläkevakuutusturva sekä lähes neljännes alan yhteenlasketuista 38 miljardin euron vakuutussäästöistä.

Riskihenkivakuuttaminen sekä henkivakuutusten tarjonta säästäjä- ja sijoittaja-asiakaille ovat olennainen osa Sampo-konsernin strategiaa. Sampo Oyj:n tytäryhtiö Mandatum Life tarjoaa kattavat palvelut varallisuuden

kasvattamiseen, eläkeaikaan varautumiseen, yritysten henkilöstön sitouttamiseen sekä henkilöriskien hallintaan. Mandatum Lifen päätuotealueita myynnissä ovat sijoitussi-donnaiset säästösopimukset ja ryhmäeläkkeet sekä riskivakuutukset.

Mandatum Life nojaa Suomessa kolmeen myyntikanavaan: yritysmyyntiin erikoistuneisiin omiin myyntiryhmiin, varakkaaseen asiakaskuntaan keskittyneeseen varainhoidon organisaatioon sekä Danske Bankin verkostoon. Mandatum Life toimii yritysmyyntin osalta myös kiinteässä yhteistyössä If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:n (If) kanssa.

Kaleva on erikoistunut myymään ryhmähenki- ja tapaturmavakuutuksia. Kohderyhmänä ovat Kalevan ja Ifin kanssa yhteistyösopimuksen tehneiden toimihenkilö- ja palkansaajajärjestöjen jäsenet perheineen. Ryhmäsampo Primus -henki- ja tapaturmavakuutusten myynnistä, hoidosta ja korvauspalvelusta vastaa If. Koko perheen henki- ja tapaturmavakuutukset voi helposti ja edullisesti ostaa myös Kalevan omasta verkkokaupasta www.henkivakuutuskuntoon.fi.

Lähes kaikilla Ifin ja Kalevan yhteistyöjärjestöjen jäsenillä on käytössä järjestön oma extranet-palvelu (www.if.fi/) oman järjestön

nimi”), missä jäsenet voivat oman järjestön-sä kotisivujen kautta tutustua jäsenetuihinsa.

Kalevalla on vastuullaan myös ennen vuotta 1997 otetut yksilölliset riski- ja säästöhenkivakuutukset, joiden asiakaspalvelusta ja korvauspalvelusta huolehtii Mandatum Life.

Keskinäisenä yhtiönä Kaleva ei kuulu Sampo-konserniin, mutta yhteistyö konserniin kuuluvien Mandatum Lifen ja Ifin kanssa on tiivistä. Kalevan oma kotisivu on osoitteessa www.kalevavakuutus.fi.

KALEVAN AVAINLUVUT 2013

Meur	Kaleva		Mandatum Life	
	2013	2012	2013	2012
Vakuutusmaksutulo (omalla vastuulla)	60	58	1 056	972
Sijoitustoiminnan nettotuotot	82	88	634	556
Maksetut korvaukset (omalla vastuulla)	-89	-77	-734	-704
Vastuuvelan muutos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	27	28	-641	-598
Liikekulut	-8	-8	-86	-86
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	72	89	229	140
Muut tuotot ja kulut	0	0	0	0
Liikevoitto	72	89	229	140
Tasoitusmäärän muutos	-2	0	-1	-1
Lisäedut	-111	-23	-3	-3
Voitto ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja	-41	66	226	136
Liikekustannussuhde, %	69,6	64,6	102	110
Henkilöstö keskimäärin	10	16	424	430
Vakuutustekninen vastuuvelka (omalla vastuulla)	985	898	8 468	7 825
Taseen loppusumma	1 247	1 195	9 449	8 778
Arvostuserot	274	216	633	584
Toimintapääoma	520	513	1 385	1 378
Toimintapääoma-aste, %	805,3	828,3	624	622
Vakavaraisuuspääoma	536	527	1 397	1389
Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuvelasta, josta on vähennetty tasoitusmäärä ja 75 % sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelasta	55,3	59,6	27,7	27,8

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Kalevan vuosi 2013 oli tuloksellinen. Sijoitustoiminta tuotti tasaisesti ja vakavaraisuus pysyi erinomaisena. Ryhmäsampo Primus -henki- ja tapaturmavakuutuksia myytiin ennätyselliset 47 800 kappaletta ja saimme lähes 27 000 uutta vakuutettua jäsentaloutta.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Yhteenvetona totean, että 2013 oli Kalevalle oikein hyvä ja tuloksellinen vuosi niin taloudellisesti kuin toiminnallisesti:

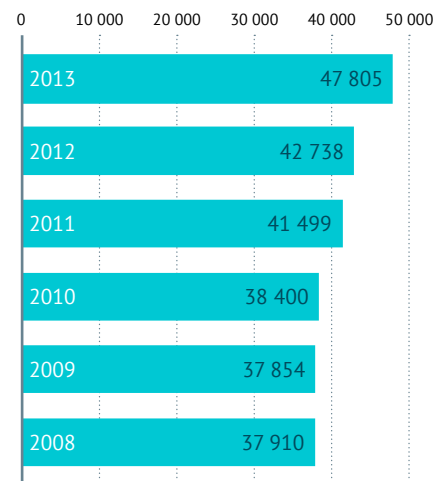
- Yhtiön vakavaraisuus pysyi erinomaisena
- Sijoitustoiminnan tuotto säilyi vakaalla tasolla
- Asiakkaiden vakuutussäästöjä korotimme lisäeduilla kaksi kertaa vuoden aikana
- Ryhmäsampo Primus -vakuutusten myynnissä rikoimme aiemmat ennätykset

Kaleva on yksi Suomen vakavaraisimmista henkivakuutusyhtiöistä. Vakavaraisuusaste oli vuoden 2013 lopussa 55,3 % ja vakavaraisuuspääoma 536 miljoonaa euroa.

Yhtiön kyky kestää taloudellista matalasuhdannetta on erittäin hyvä. Vahva talous antaa erinomaisen lähtökohdan yhtiölle myös tulevaisuudessa.

Kalevan sijoitustoiminta tuotti viime vuonna tasaisesti. Kotimaisiin osakkeisiin ja yrityslainoihin painottuvan sijoitussalkun tuotto nousi 9,4 %:iin. Osakesijoituksista merkittävin on edelleen Sampo Oyj, jonka kurssikehitys on ollut erittäin hyvä sekä vuonna 2013 että nyt alkuvuonna 2014.

Ryhmäsampo Primus, myynti 2008–2013
Aikuisten ja lasten vakuutukset yhteensä, kpl

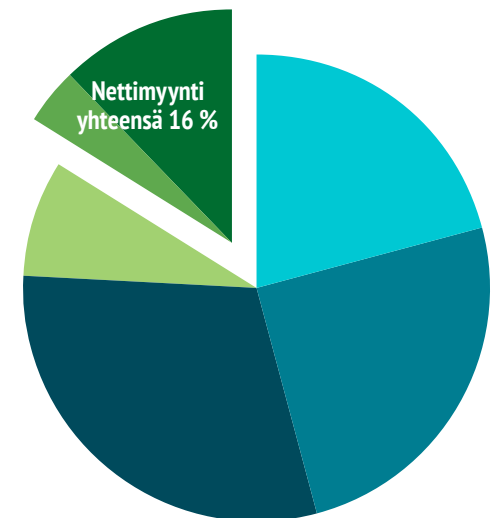
Sijoitustoiminnan suurin haaste on edelleen poikkeuksellisen alhaisessa korkotasossa. Yrityslainojen erääntyessä varojen uudelleen sijoittaminen on nykyisellä korkotasolla haasteellista. Tulevaisuudessa on sijoitussalkun joustavuus nopeisiin muutoksiin entistä tärkeämpää.

Vahva talous ja vakavaraisuus takaavat hyvät edut asiakkaillemme. Vuonna 2013 asiakkaille maksetut lisäedut sekä lisäetuvastuun muutos olivat yhteensä 111 miljoonaa euroa, mikä johdosta kirjanpidollinen tulos oli -42 miljoonaa euroa. Kokonaistulos käyvin arvoin oli 123 miljoonaa euroa.

Myyntillisesti vuosi 2013 oli loistava: Ryhmäsampo Primus -henki- ja tapaturmavakuutuksia myytiin ennätyselliset 47 800 kappaletta ja saimme lähes 27 000 uutta vakuutettua jäsentaloutta. Palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen jäsenille räätälöimämme vakuutusratkaisut ovat markkinoiden edullisimmat.

Erityisen ilahduttavaa on ollut huomata, että asiakkaamme ovat löytäneet verkosta Henkivakuutuskuntoon.fi-kanavan, jossa voi sekä kartoittaa henkivakuutusturvan tarpeensa että ostaa tarvitsemansa turvan.

Henkivakuutuksen tarpeellisuuden esille nostamisessa on meillä vielä paljon tekemistä, sillä edelleen suurimmalta osalta suomalaisia aikuisia puuttuu henkivakuutusturva kokonaan tai se on alimitoitettu!

Myynti kanavittain %
(osuus €-myynnistä/2013)

If konttorit	21 %
If asiakaspalvelu	25 %
If franchising	30 %
If puhelinmyynti	8 %
if.fi	4 %
henkivakuutuskuntoon.fi	12 %

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Muutoksia Kalevan johdossa ja luottamusmiehistä

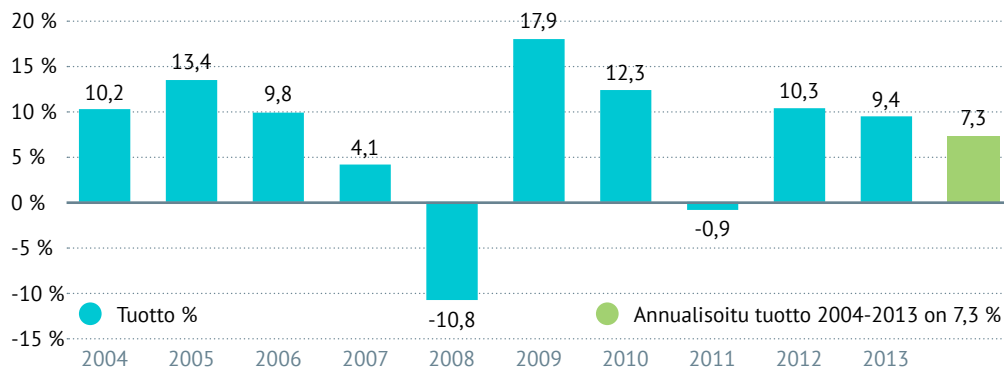
Kaleva sai uuden toimitusjohtajan jo toisen kerran vuoden sisällä, kun aloitin toimitusjohtajana marraskuussa **Timo Vuorisen** siirryttyä uusiin tehtäviin If Vahinkovakuutusyhtiössä. Pitkä urani Sammon henki- ja vahinkovakuutusyhtiöissä antaa hyvän pohjan johtaa ja kehittää Kalevaa entistä paremmin asiakkaitamme palvelevaksi.

Toinen keskeinen muutos yhtiön johdossa oli aktuaarijohtajan vaihtuminen. **Teemu Jokelan**

vastuulla aktuaarijohtajana on yhtiön kannattavuuden ja vakavaraisuuden varmistaminen.

Kalevan luottamusmiesvaalit pidettiin marraskuussa. Erovuorossa olleiden tilalle valittiin 15 uutta luottamusmiestä edustamaan noin 240 000:ta vakuutuksenottajaa seuraavaksi kahdeksaksi vuodeksi. Lämpimät onniteluni kaikille uusille luottamusmiehillä ja tervetuloa mukaan 140-vuotiaan Kalevan toimintaan. Vaalien tulokset olemme julkaisseet Kalevan verkkosivuilla www.kalevavakuutus.fi. Sieltä löytyy myös tietoa yhtiömme muista hallintoelimestä.

Kalevan sijoituskannan tuotto 2004-2013 (käyvin arvoin)

Toimitusjohtajan vaihtuminen ei tuo muutoksia Kalevan keskeisiin ja tärkeimpiin tehtäviin. Huolehdimme jatkossakin säästäjä- ja sijoittaja-asiakkaiden eduista, tarjoamme yhteistyöjärjestöjemme jäsenille edullisia ja laadukkaita henkilövakuutusratkaisuja ja maan parasta vakuutus- ja korvauspalvelua.

Kalevan menestyksekkäässä toiminnassa on suuri merkitys yhteistyöyhtiöittemme If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:n ja Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön tuottamilla laadukkailla ja nopeilla vakuutus- ja korvauspalveluilla. Sampo Oyj:ltä ostettavat asiantuntevat sijoituspalvelut mahdollistavat jatkossakin parhaan mahdollisen tuoton sijoituksillemme.

140 vuotta suomalaista henkivakuuttamista

Joulukuussa 1874 perustettu Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva on ensimmäinen ja vanhin suomalainen henkivakuutusyhtiö. Yhtiössä on nähty ja koettu henkivakuuttamisen ja yleensä vakuuttamisen muutokset osana Suomen yhteiskunnan ja talouselämän kehitystä. 140-vuotista yhtiötämme juhlimme Kalevassa työn merkeissä.

Vuonna 2014 keskitymme erityisesti kehittämään sähköisiä myynti- ja palvelukanaviamme. Haluamme tehdä Henkivakuutuskuntoon.fi -verkkokanavasta markkinoiden parhaan, monipuolisimman ja helppokäyttöisimmän henkilövakuuttamisen verkkosivuston ja palvella asiakkaitamme henkilövakuutustarpeissa.

Haluamme myös säilyttää asemamme markkinoiden edullisimpana ja hinta-laatusuhteeltaan parhaana henkivakuutusyhtiönä.

Kiitos

Lämmin kiitokseni kaikille Kalevan toimintaan osallistuneille, niin omalle kuin yhteistyöyhtiöittemme henkilöstöille. Kiitän myös Kalevan hallituksen ja hallintoneuvoston jäseniä sekä yhtiön luottamusmiehiä. Ennen kaikkea haluan kiittää teitä kaikkia Kalevan asiakkaita yhtiötämme kohtaan osoittamastanne luottamuksesta.

Helsingissä maaliskuussa 2014

Paula Salonen
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖS 2013

TOIMINTAKERTOMUS 2013

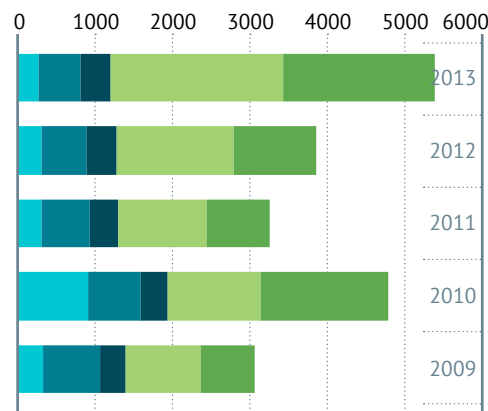
ALAN KEHITYS KOTIMAASSA

Henkivakuutustoimiala kasvoi vuonna 2013 maksutulolla mitattuna voimakkaasti. Suomessa toimivien henkivakuutusyhtiöiden maksutulo nousi Finanssialan Keskusliiton tilastojen mukaan 40 prosenttia edellisestä vuodesta 5,4 miljardiin euroon (3,8 vuonna 2012). Sijoitussidonnainen maksutulo kasvoi toimialalla 54 prosenttia 4 558 miljoonaan euroon (2 952) ja sen osuus koko alan maksutulosta kasvoi 85 prosenttiin (77). Perustekorkoinen maksutulo pienentyi 8 prosentilla 824 miljoonaan euroon (891).

Tuotealueista voimakkaimmin kasvoivat kapitalisaatiosopimukset, joiden maksutulo nousi 85 prosenttia 1 965 miljoonaan euroon (1 063). Sijoitus- ja säästämistuotteiden suosion lisääntyminen näkyi myös säästöhenkivakuutusten maksutulossa, joka kasvoi edellisvuoteen nähden 47 prosenttia ja oli 2 218 miljoonaa euroa (1 506). RiskiHenkivakuutusten maksutulo ilman työntekijäin ryhmähenkivakuutusta oli 340 miljoonaa euroa (331). Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen maksutulo oli 42 miljoonaa euroa (42).

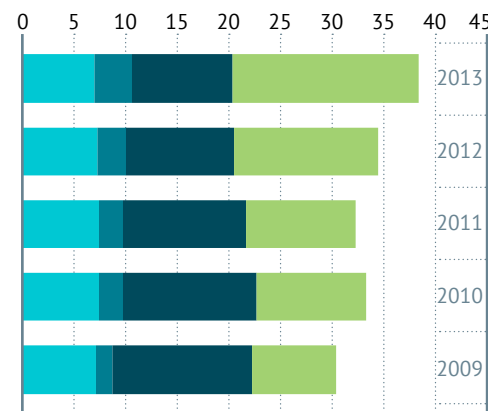
Vuoden 2013 alusta tuli voimaan uusia heikennyksiä eläkesäästämisen verovähennysoikeuden ehtoihin ja yksilöllisen

Henkivakuutusyhtiöiden ensivakuutuksen maksutulo Suomessa, Meur

- Ryhmäeläkevakuutus
- Yksilöllinen eläkevakuutus
- RiskiHenkivakuutus
- SäästöHenkivakuutus
- Kapitalisaatiosopimus

Henkivakuutussäästöt, Mrd (Alan kotimainen liike)

- Perustekorkoiset, yritykset
- Sijoitussidonnaiset, yritykset
- Perustekorkoiset, yksityiset
- Sijoitussidonnaiset, yksityiset

eläkevakuutuksen maksutulo jatkoi pienemistään ollen 539 miljoonaa euroa (589). Ryhmäeläkevakuutusten maksutulo pienentyi 11 prosenttia, mikä johtui perustekorkoisten maksujen 16 prosentin laskusta. Ryhmäeläkevakuutusten sijoitussidonnainen maksutulo säilyi edellisvuoden tasolla 96 miljoonassa eurossa.

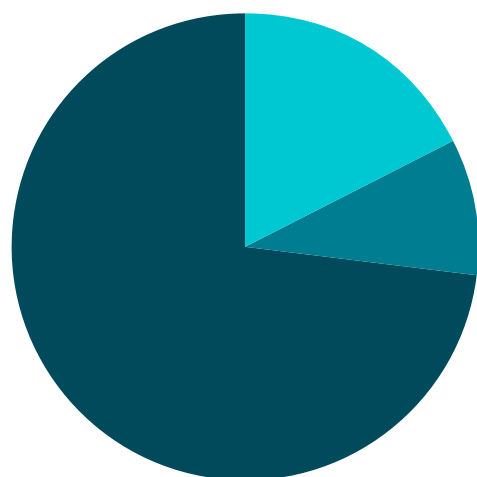
Yksityishenkilöiden ottamien vakuutusten maksutulo kasvoi 48 prosenttia 4 284 miljoonaan euroon (2 891). Yritysvakuutusten maksutulo kasvoi 15 prosenttia ja oli 1 098 miljoonaa euroa (952). Kotitalouksien osuus alan maksutulosta nousi 80 prosenttiin (75).

Henkivakuutusalan vakuutussäästöt kasvoivat kertomusvuoden aikana 11 prosenttia ja olivat 38,3 miljardia euroa (34,5). Sijoitussidonnaisten vakuutussäästöjen määrä kasvoi 28 prosenttia 21,5 miljardiin euroon (16,8). Kotitalouksien osuus alan vakuutussäästöistä oli 72 prosenttia (71).

Kaleva-konsernin rakenne

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan konserniin kuului 31.12.2013 emoyhtiön lisäksi viisi suomalaista asunto- ja kiinteistöyhtiötä tytäryhtiöinä sekä osakkuusyhtiönä SaKa Hallikiinteistöt Oy.

TOIMINTAKERTOMUS 2013

Maksutulon markkinaosuudet 2013
Kotitalouksien riskihenkivakuutus
yhteensä 272 Meur

Kaleva	17,7 %
Mandatum Life	9,4 %
Muut	72,9 %

TOIMINNAN TULOS

Vakuutusmaksutulo

Kalevan kokonaismaksutulo oli kertomusvuonna 60,2 miljoonaa euroa (57,6), josta yksilöllisen henkivakuutuksen osuus oli 36,5 miljoonaa euroa (36,3) ja muun kuin työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen osuus 23,2 miljoonaa euroa (20,7). Jatkuvia maksuja kirjattiin päättyneenä vuonna 54,8 (48) miljoonaa euroa. Koko Kalevan maksutulo liittyy laskuperustekorolliseen liikkeeseen tai riskihenkivakuutuksiin.

Kotitalouksien riskihenkivakuuttajana Kaleva oli alan toiseksi suurin 17,7 prosentin (16,3) markkinaosuudellaan. Toiminnan painopistealueella, palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen ryhmähenkivakuuttajana, Kaleva on selvä markkinajohtaja reilusti yli 50 prosentin osuudellaan. Järjestöjen jäsenille räätälöidyn ryhmähenki- ja tapaturmavakuutuksen, Ryhmäsampo Primuksen, myynti ylitti taas aikaisemman ennätyksen ja oli 47 805 kappaletta (42 700). Nettimyynnin osuus Ryhmäsampo Primuksen mynnistä on noussut jo 16 prosenttiin kokonaismyynnistä.

Sijoitustoiminta

Kalevan sijoituskannan markkina-arvo oli vuoden 2013 päättyessä 1 454 miljoonaa euroa (1 374). Sijoituksista 60 prosenttia (60) oli korkosijoituksia, lainoja ja talletuksia, 31

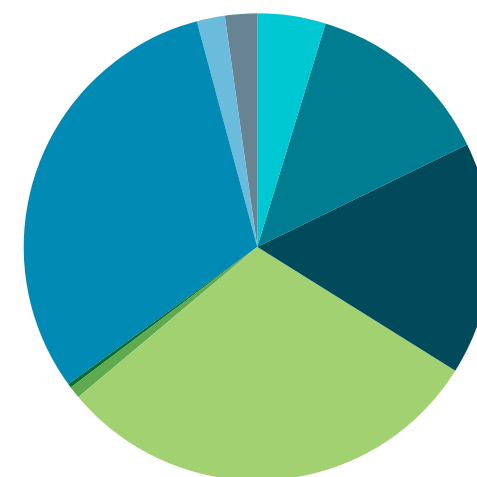
prosenttia (35) osakkeita, sekä 8 prosenttia (8) kiinteistö-, pääomarahasto- sekä vaihtoehtoisia sijoituksia. Sijoituskannan jakautuma oli sijoitussuunnitelmassa asetetun tavoitetilan mukainen.

Kertomusvuoden päättyessä ulkomaisten sijoitusten osuus Kalevan sijoituskannasta oli 50 prosenttia (47), josta noin 26 prosenttia (13) oli tehty euromaihin. Osakkeista ulkomaisten sijoitusten osuus oli 24 prosenttia (27) ja korkosijoituksista 66 prosenttia (60). Muita kuin euromääräisiä sijoituksia oli vuoden 2013 päättyessä 244 miljoonaa euroa (209). Tästä 58 prosenttia (87) oli suojattu valuuttakurssiriskiltä terminoimalla ja optiostrategioilla.

Sijoitusten arvostuserot olivat tilivuoden päättyessä 274 miljoonaa euroa (216), joista 242 miljoonaa euroa (180) liittyi osakkeisiin.

Kalevan korkosalkun duraatio nousi kertomusvuoden aikana 1,7 vuodesta 1,9 vuoteen. Korkosalkun ns. juokseva tuotto oli vuoden päättyessä 2,5 prosenttia (3,1).

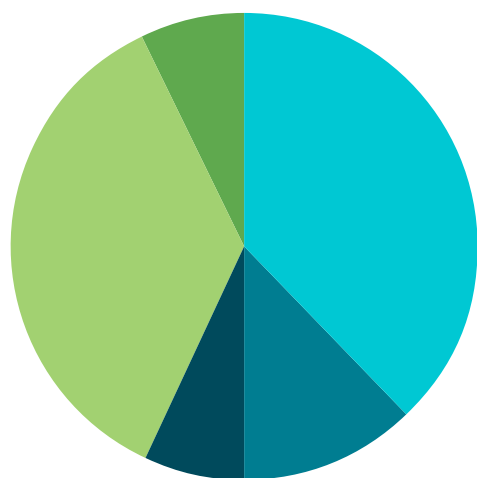
Korkosalkun allokaatiossa luottoriskillisten sijoitusten määrä ja osuus laskivat haasteellisen jälleensijoitusmarkkinatilanteen vuoksi. Vuoden 2013 päättyessä näiden sijoitusten osuus oli 50 prosenttia (69) korkosijoituksista. Luottoriskillisten sijoitusten pääpaino on

Kalevan sijoituskanta 31.12.2013

Kiinteistöt	5 %
Rahamarkkinasijoitukset	13 %
Joukkovelkakirjalainat, valtiot	16 %
Joukkovelkakirjalainat, yritykset	30 %
Korkojohdannaiset	1 %
Asiakaslainat	0 %
Osakkeet	31 %
Pääomarahastot	2 %
Vaihtoehtoiset sijoitukset	2 %

TOIMINTAKERTOMUS 2013

Kalevan vastuuvulka
31.12.2013

Yksityisoptimi	38 %
Yritysoptimi	12 %
Perinteinen henkivakuutus	7 %
Terminaalibonusvastuu	36 %
Muu vastuuvulka	7 %

edelleen pohjoismaisten yritysten ja pankkien liikkeeseen laskemissa lainoissa. Valtioiden liikkeeseen laskemien lainojen määrä kasvoi merkittävästi ja oli kertomusvuoden lopussa 250 miljoonaa euroa (22). Sijoitukset koostuivat Hollannin, Saksan, Ranskan sekä Suomen valtionlainoista. Rahamarkkinasijoitusten paino kertomusvuoden lopussa oli 23 prosenttia (25) korkosijoituksista.

Kalevan suorien kiinteistösijoitusten käypä arvo vuoden 2013 lopussa oli 42 miljoonaa euroa (42). Lisäksi kiinteistörahastoihin oli sijoitettuna 9 miljoonaa euroa (13) sekä kiinteistösijoitusyhtiön pääomalainaan 17 miljoonaa euroa (15). Koko kiinteistösijoitussalkun tuotto arvonnmuutokset ja myyntivoitot mukaan lukien oli 6,0 prosenttia (5,9).

Vuoden 2013 päättyessä Sampo Oyj oli 186 miljoonan euron (139) markkina-arvolla Kalevan ylivoimaisesti suurin osakeomistus ja yksittäinen sijoitus.

Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmalla oli 82,4 miljoonaa euroa (88,2). Tuottoihin sisältyy myyntivoittoja 33,0 miljoonaa euroa (40,4), osinkotuottoja 21,5 miljoonaa euroa (20,3) sekä arvonalennusten palautuksia 10,7 miljoonaa euroa (3,4). Vuoden 2013 sijoitustoiminnan kuluihin sisältyy arvonalennuksia, poistoja ja myyntitappioita 8,7 miljoonaa euroa (15,0).

Kalevan sijoituskannan tuotto oli 9,4 prosenttia (10,3) käyvin arvoin laskettuna. Keskimääräiselle sitoutuneelle pääomalle tuotoksi muodostui myös 9,4 prosenttia (9,9). Parhaiten tuottivat koti- ja ulkomaiset osakkeet, joiden tuotto oli 26,3 prosenttia (17,2).

Vastuuvulka, asiakashyvitykset

Kalevan vastuuvulka oli kertomusvuoden päättyessä 985 miljoonaa euroa (898), josta korvausvastuun osuus oli 52 miljoonaa euroa (50). Korvausvastuuseen sisältyy 16 miljoonan euron (14) suuruinen tasoitusmäärä. Vastuuvulka on laskettu samaa 4,5 prosentin korkoa käyttäen kuin vakuutusmaksut.

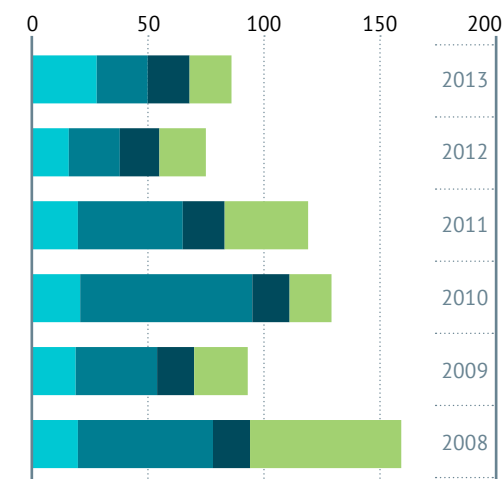
Vakuutusmaksuvastuuseen on varattu säästö- vakuutusten päättyessä maksettavia lisäetuja (ns. terminaalibonusjärjestelmä) varten 357 miljoonaa euroa (276).

Vakuutussäästöille ei vuodelta 2013 annettu asiakashyvitystä. Myös jatkossa asiakashyvitysten jakaminen on epätodennäköistä. Lisäedut sijoitustoiminnan perusteella annetaan pääsääntöisesti terminaalibonusjärjestelmän kautta.

Korvauskulut

Kalevan korvauskulut olivat yhteensä 91,6 miljoonaa euroa (79,8). Takaisinostojen osuus maksetuista korvauksista oli 18,3 miljoonaa euroa (20,2).

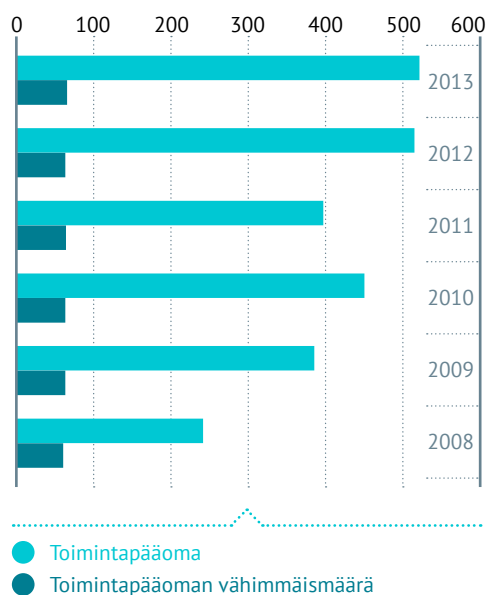
Kalevan maksetut korvaukset, Meur

Kuolintapauskorvaukset
Säästösummat
Sairaus- ja työkyvyttömyyskorvaukset
Takaisinostot

TOIMINTAKERTOMUS 2013

Kalevan toimintapääoma, Meur

Maksettuihin korvauksiin sisältyy säästövaikutusten lisäetujärjestelmän mukaisia vakuutuksen päättyessä määräytyviä lisäetuja yhteensä 20,9 miljoonaa euroa (17,6). Lisäeduista 11 miljoonaa euroa maksettiin sopimuksen mukaan erääntyneille säästösommille. Vakuutuksen päättyessä maksettava lisäetu korotti maksettuja säästösummia keskimäärin 96 prosentilla (97).

Riskiliikkeen tulos oli tappiollisia sairauskuluvakuutuksia lukuun ottamatta hyvä. Toteutuneen korvausmenon suhde perittyyn riskituloon oli vuonna 2013 noin 79 % (78 %). Korvausmenoa kasvattavat kuolintapaussummien lisäedut ja riskituloa vähentävät annetut alennukset. Sairaus- ja työkyvyttömyyskorvauksia maksettiin yhteensä 18,1 miljoonaa euroa (17,2) ja kuolemantapauskorvauksia 27,6 miljoonaa euroa (15,8).

Sairauskuluvakuutusten maksuihin tehtiin vuonna 2013 sukupuoleen liittyvän tasa-arvoistamisen lisäksi 15 prosentin maksunkorotus. Vuonna 2014 korotetaan Ryhmäsampo Primuksen tapaturman hoitokulujen vakuutusmaksua vakuutetun iästä riippuen 0–15 %.

Liikekulut, henkilöstö

Tuloslaskelmaan kirjatut liikekulut olivat 8,3 miljoonaa euroa (7,6). Oikeamman kuvan kustannuskehityksestä saa, kun edellä oleviin lukuihin lisätään korvauskuluihin kirjattavat

korvausten käsittelykulut. Näin lasketut liikekustannukset olivat 10,8 miljoonaa euroa (9,9).

Kalevan palveluksessa oli vuonna 2013 keskimäärin 10 henkilöä (16) kokoaikaisiksi työntekijöiksi muunnettuna.

Vakuutuksista perityt kustannuserät riittivät hyvin kattamaan toiminnasta aiheutuneet liikekulut. Liikekustannussuhde oli kertomusvuonna 69,6 prosenttia (64,6). Nykyisen laajuisella liiketoiminnalla myös pidemmällä aikavälillä Kalevan kustannusliikkeen arvioidaan olevan ylijäämäinen.

Tulos ja vakavaraisuus

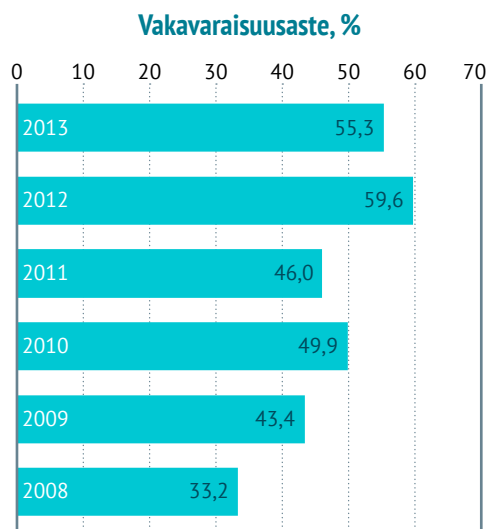
Emoyhtiön tilikauden tulos oli -41,6 miljoonaa euroa (65,5). Tilikautena maksetut tai varatut lisäedut pienensivät emoyhtiön tulosta 111,1 miljoonalla eurolla (-22,8). Kokonaistulos käyvin arvoin oli 123 miljoonaa euroa (138).

Emoyhtiö teki tilinpäätöksessä suunnitelman mukaiset poistot, kuitenkin enintään elinkeinoverolain sallimat enimmäispoistot. Tehdyt poistot olivat yhteensä 0,3 miljoonaa euroa. Poistoero ja samalla myös varausten kokonaismäärä oli tilinpäätöksessä 2 miljoonaa euroa.

Liikekustannussuhde, %

TOIMINTAKERTOMUS 2013

Kalevan vakavaraisuus säilyi kertomusvuonna vahvana. Toimintapääoma oli tilinpäätöksessä 520 miljoonaa euroa (513), joka on yli kahdeksankertainen vaadittuun vähimmäismäärään nähden. Yhtiön vakavaraisuuspääoma eli toimintapääoma lisättynä tasoitusbäärällä oli 536 miljoonaa euroa (527). Vakavaraisuuspääoma oli siten 55,3 prosenttia (59,6) omalla vastuulla olevasta vastuuvastasta, josta on vähennetty tasoitusbäärä. Vuoden 2013 päättyessä Kaleva täytti vakavaraisuusasteen ennakoivan valvonnan perusvaatimustestissä toimintapääomavaatimuksen noin 4,5-kertaisesti ja jatkuvuusvaatimustestissä lähes viisinkertaisesti.

Kalevan taseen loppusumma oli 1 247 miljoonaa euroa (1 195) ja oma pääoma 226 miljoonaa euroa (268,5).

Tulevaisuuden näkymät

Kalevan toiminta painottuu palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen ryhmähenkivakuutuksiin. Järjestöjen jäsenille räätälöidyn tuotteen, Ryhmäsampo Primuksen, myynnin uskotaan jatkuvan vilkkaana myös alkaneena vuonna. Erityisesti internetin kautta tapahtuva myynti kasvattaneen osuuttaan merkittävästi lähivuosina.

Sukupuolineutraali hinnoittelu tuli voimaan 21.12.2012 alkaen kaikissa EU-maissa. Se rikkoo vakavasti vakuutustoiminnan

Kalevan vahva vakavaraisuusasema, kustannustehokas toimintamalli sekä hyvä sijoituskanta mahdollistanevat yhtiön harjoittaman liiketoiminnan menestyksekkään hoitamisen myös tulevaisuudessa.

keskeistä periaatetta, jonka mukaan maksu määräytyy riskin mukaan. Kalevan Ryhmäsampo Primuksessa hinnoittelussa on aina otettu huomioon myös kunkin ammatti- ja toimihenkilöjärjestön vahinkokehitys. Vähintäänkin suuntaa antavan ammatin ja iän perusteella Kaleva pystyy myös jatkossa tarjoamaan alan edullisimpia henkilövakauksia yhteistyöjärjestöjensä jäsenille.

EU:n uusi vakavaraisuutta koskeva sääntely, niin sanottu Solvenssi II, tulee voimaan 2016. Suomessa otettiin käyttöön jo vuonna 2014 osa Solvenssi II:n hallintosäännöksistä. Vuonna 2016 voimaan tulevat uudet vakavaraisuusvaatimukset eivät aiheuttane ongelmia Kalevalle. Sen sijaan Solvenssi II:n edellyttämä seikkaperäinen dokumentointi ja laajuudeltaan erittäin mittava viranomaisraportointi vaativat vielä paljon työtä yhtiössä. Kalevan vahva vakavaraisuusasema, kustannustehokas toimintamalli sekä hyvä

sijoituskanta mahdollistanevat yhtiön harjoittaman liiketoiminnan menestyksekkään hoitamisen myös tulevaisuudessa.

Riskienhallinta

Kalevan riskit muodostuvat vakuutusteknisistä riskeistä, markkinariskeistä, vastapuoliriskeistä, erilaisten sisäisten prosessien riskeistä eli operatiivisista riskeistä, juridisista ja compliance-riskeistä sekä maine- ja liiketoimintariskeistä.

Yhtiön hallitus hyväksyy vuosittain koko yhtiön riskejä käsittelevän riskienhallintasuunnitelman, jonka laajuus on määritelty muun muassa Finanssivalvonnan määräyksissä. Riskienhallintasuunnitelmaan liittyy kiinteästi toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi laadittu jatkuvuussuunnitelma, jota ylläpidetään ja testataan säännöllisesti. Jatkuvuussuunnitelma sisältää myös poikkeusolojen varautumissuunnitelman.

TOIMINTAKERTOMUS 2013

Riskeistä ja riskienhallinnasta on laadittu tilinpäätöksen liitetieto, jossa on selvitetty Kalevan riskienhallinnan yleiset periaatteet, riskienhallinnan vastuu ja valvonta, organisointi sekä prosessit ja riskit.

Yhtiön hallinto

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 21.5.2013 hallintoneuvoston jäsenmääräksi vahvistettiin 24. Erovuoroisista hallintoneuvoston jäsenistä valittiin uudelleen **Matti Bergendahl**, **Tarja Lankila**, **Kari Sairo** ja **Erkki Solja**. Hallintoneuvoston uusiksi jäseniksi valittiin PlusTerveys Oy:n toimitusjohtaja **Eila Annala**, Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan Asiakkuusjohtaja **Arto Nuutila**, Suomen Lakimiesliitto ry:n toiminnanjohtaja **Jorma Tilander** sekä Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry:n puheenjohtaja **Esa Vilkuna**.

Kaikkien valittujen toimikausi kestää kolme vuotta eli vuoden 2016 pidettävän varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti. Arto Nuutila ja **Pertti Porokari** ovat sittemmin ilmoittaneet eroavansa hallintoneuvoston jäsenyydestä. Hallintoneuvoston lukumäärä vuoden 2013 lopussa oli siten 22.

Hallintoneuvosto valitsi 29.10.2013 pitämässään kokouksessa puheenjohtajakseen **Lauri Lylyn** ja varapuheenjohtajaksi **Antti Palolan** seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävään vaaliin saakka.

Hallintoneuvosto päätti hallituksen jäsenten lukumääräksi kuusi. Erovuorossa olleet hallituksen jäsenet **Kari Stadigh** ja **Ville-Veikko Laukkanen** valittiin uudelleen kolmivuotiskaudeksi 2014–2016.

Hallituksen jäseninä toimivat koko kertomusvuoden ajan konsernijohtaja Kari Stadigh puheenjohtajana, toimitusjohtaja **Risto Murto** varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä professori **Eero O. Kasanen**, johtaja Ville-Veikko Laukkanen sekä toimitusjohtaja **Petri Niemisvirta**. Hallituksen jäsen **Paula Salonen** erosi yhtiön hallituksen jäsenyydestä 4.11.2013.

Kalevan toimitusjohtaja Timo Vuorinen erosi yhtiön toimitusjohtajan tehtävistä 18.11.2013 alkaen. Hallitus nimitti 4.11.2013 pitämässään kokouksessa Kalevan uudeksi toimitusjohtajaksi 18.11.2013 alkaen oikeustieteen kandidaatti Paula Salosen.

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan jakokelpoinen vapaa oma pääoma oli tilinpäätöksessä 217 459 526,23 euroa. Hallitus ehdottaa, että yhtiön tilikauden tappio 41 623 436,64 euroa katetaan varmuusrahastosta. Lisäksi ehdotetaan, että takuupääomalle maksetaan korkoa 840 000,00 euroa.

Jos ehdotus hyväksytään, yhtiön rahastot ovat seuraavat:

Takuupääoma	euroa	8 409 396,32
Pohjarahasto	euroa	168 187,93
Varmuusrahasto	euroa	217 317 215,87
Muut rahastot	euroa	142 310,36
Rahastot yhteensä	euroa	225 197 110,48

TULOSLASKELMA

1 000 euroa	2013	2012
VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		
Vakuutusmaksutulo		
Vakuutusmaksutulo	60 169	57 574
Jälleenvakuuttajien osuus	-189	-170
	59 980	57 403
Sijoitustoiminnan tuotot	127 994	128 079
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-89 037	-77 303
Jälleenvakuuttajien osuus		27
	-89 037	-77 275
Korvausvastuun muutos	-2 551	-2 588
Jälleenvakuuttajien osuus		27
	-2 551	-2 561
	-91 588	-79 836
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-83 742	7 480
Liikekulut	-8 252	-7 617
Sijoitustoiminnan kulut	-45 584	-39 887
Vakuutustekninen tulos	-41 193	65 622
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		
Muut kulut	0	0
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	30	-15
	30	-15
Tuloverot	-461	-142
Tilikauden voitto / tappio	-41 623	65 465

TASE

1 000 euroa	2013	2012
VASTAAVAA		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	5	19
Muut pitkävaikutteiset menot	25	86
	31	105
SIJOITUKSET		
Kiinteistösijoitukset		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	16 862	17 288
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	12 300	12 920
	29 161	30 207
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja osakkuusyrityksissä		
Osakkuusyritykset		
Osakkeet ja osuudet	4	4
Lainasaamiset	15 918	14 343
	15 922	14 347
Muut sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	328 396	369 565
Rahoitusmarkkinavälineet	806 231	734 126
Muut lainasaamiset	288	348
Talletukset		10 000
	1 134 915	1 114 039
	1 179 998	1 158 593
SAAMISET		
Jälleenvakuutustoiminnasta	130	120
Muut saamiset	5 133	3 730
	5 263	3 850
MUU OMAISUUS		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	29	50
Muut aineelliset hyödykkeet	52	52
	81	102
Rahat ja pankkisaamiset	51 736	20 322
	51 818	20 424
SIIRTOSAAMISET		
Korot ja vuokrat	10 270	11 833
Muut siirtosaamiset	95	415
	10 365	12 247
	1 247 474	1 195 220

1 000 euroa	2013	2012
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Takuupääoma	8 409	8 409
Pohjarahasto	168	168
Muut rahastot		
Varmuusrahasto	258 941	194 316
Hallituksen käyttövarat	142	172
Tilikauden voitto	-41 623	65 465
	226 037	268 531
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	1 923	1 953
	1 923	1 953
VAKUUTUSTEKNINEN VASTUUVELKA		
Vakuutusmaksuvastuu	932 307	848 565
Korvausvastuu	52 482	49 931
	984 789	898 496
VELAT		
Ensivakuutustoiminnasta	98	90
Jälleenvakuutustoiminnasta	106	96
Muut velat	31 211	24 335
	31 415	24 521
SIIRTOVELAT		
	3 309	1 719
	1 247 474	1 195 220

RAHOITUSLASKELMA

1 000 euroa	2013	2012
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Voitto (tappio) varsinaisesta toiminnasta / voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	-41 193	65 621
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	86 294	-4 918
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	-3 783	3 432
Realisoitumattomat kurssivoitot / -tappiot	-3 478	3 318
Suunnitelman mukaiset poistot	287	335
Muut oikaisut	-29 395	-36 448
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	8 732	31 339
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	1 235	-993
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	2 554	-6 761
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	12 522	23 585
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-2 274	-3 708
Maksetut välittömät verot	-461	-142
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	9 787	19 735
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	9 787	19 735
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-745 728	-536 020
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	758 225	538 119
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)		-39
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	12 497	2 060
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Maksetut osingot / takuupääoman korot ja muu voitonjako	-870	-870
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-870	-870
RAHAVAROJEN MUUTOS	21 414	20 926
Rahavarat tilikauden alussa	30 322	9 397
Rahavarat tilikauden lopussa	51 736	30 322
	21 414	20 926

Rahavirtalaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseista mm. valuuttakurssimuutosten takia

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Tilinpäätös on laadittu noudattaen vakuutusyhtiölakia, sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antamaa asetusta sekä Finanssivalvonnan antamia määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä noudatetaan osakeyhtiö- ja kirjanpitolain säännöksiä ja kirjanpitoasetusta siten kuin vakuutusyhtiölaissa ja STM:n asetuksessa säädetään.

Konsernitilinpäätös ja osakkuusyritysten yhdisteleminen

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan tytäryhtiöitä ja osakkuusyrityksiä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Yhdisteleminen on jätetty tekemättä KPL 6 luvun 3 §:n ja 12 §:n nojalla, sillä yhdisteleminen ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Koska tällöin konsernitilinpäätös ei poikkea emoyhtiön tilinpäätöksestä, ei yhtiö vuodesta 2012 lähtien laadi erillistä konsernitasetta ja -tuloslaskelmaa eikä konsernin liitetietoja ja rahoituslaskelmaa. Liitetiedot tytäryhtiö- ja osakkuusyrityksistä ovat KPA 4 luvun 3 §:n mukaiset.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset, saamisluonteiset sijoitukset ja velat on muutettu Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan keskipäiväsiin. Muut sijoitukset on arvostettu hankintahetken valuuttakurssiin tai sitä alempaan tilinpäätöspäivän kurssiin, lukuun ottamatta sijoitusomaisuusluonteisia osakkeita, joiden arvostamisessa ei ole eroteltu valuuttakurssin ja markkina-arvon vaikutusta. Saamisten ja sijoitusten valuuttakurssierot esitetään sijoitustoiminnan erissä muut tuotot ja kulut muista sijoituksista.

Arvostus ja jaksotus

Hankintamenoon sisällytetään hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot.

Aineettomat hyödykkeet ja kalusto esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettynä hankintamenoa. Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu mm. itse tehtyjä atk-järjestelmiä sekä vuokrahuoneistojen peruseräparannuksia.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintamenoa tai sitä alempaan käypään arvoon. Rakennukset ja rakennelmat esitetään suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettynä hankintamenoa tai sitä alemman

käyvän arvon suuruusina. Sijoituksista aiemmin tehty arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa tulosvaikutteisesti enintään alkuperäiseen hankintamenoa. Käyttöomaisuusluonteisten kiinteistösijoitusten arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden olennaisuuteen ja pysyvyyteen. Joidenkin kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden kirjanpitoarvoihin sisältyy aikaisempina vuosina tehtyjä arvonorotuksia.

Sijoitusomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenoa tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käytäten. Aikaisemmin tehty arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon. Käyttöomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet esitetään hankintahinnassaan tai sitä alemmassa käyvässä arvossa, jos arvonalentumista pidetään pysyvänä.

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Ne esitetään taseessa pääsääntöisesti hankintamenoa määräisinä. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintamenoa välinen erotus jaksotetaan korkotuottoihin vastaeränä niiden hankintamenoa. Korkotuotot jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen juoksuajalle.

Tällä menetelmällä korkotuotot jaksotetaan rahoitusinstrumentin juoksuajalle tasaisesti suhteessa instrumentin taseessa olevaan pääomaan. Jaksotettua hankintamenoa alennetaan vain muilla kuin yleisen korkotason vaihtelusta johtuvilla arvonalentumisilla ja arvonalennukset palautetaan, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo myöhemmin nousee yli alennettua hankintamenoa, enintään alkuperäiseen hankintamenoa saakka.

Saamiset ja saamisluonteiset sijoitukset esitetään nimellisarvossa tai sitä alemmassa käyvässä arvossa. Saamisluonteisten sijoitusten pääomiin liittyvät luottotappiot käsitellään arvonalentumisina.

Johdannaisopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän käypään arvoon. Kirjanpidollisesti ei-suojaavan johdannaisopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon/sopimuskurssin negatiivinen erotus kirjataan kuluksi. Positiivinen erotus otetaan huomioon vain toimintapääomalaskelmassa. Toimintapääomasta vähennetään niiden johdannaisten enimmäistappio, jotka eivät ole joko kirjanpidollisesti tai taseriskin osalta suojaavia. Enimmäistappio lasketaan Value-At-Risk-menetelmää käyttäen. Operatiivisessa suojaustarkoituksessa tehtyjen valuuttajohdannaisten aiheuttamaa enimmäistappiota ei vähennetä toimintapääomasta siltä osin kuin

LIITETIEDOT

niiden deltakorjattujen kohde-etuuksien käyvät arvot vastaavat valuuttamääräisten käteis-sijoitusten käypiä arvoja tilinpäätöspäivänä.

Sijoitusomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden oikaisut kirjataan tulosvaikutteisesti ja esitetään omana rivinä sijoitustoiminnan nettotuotoissa. Käyttöomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden peruutukset merkitään sidotussa pääomassa olevaan arvonorotusrahastoon.

Sijoitusten kirjanpitoarvon ja liitetiedoissa esitettävän jäljellä olevan hankintamenon erotus muodostuu arvonorotuksista ja osakkuusyritysten pääomaosuusmenetelmän mukaisista osuuskertymistä.

Poistot

Aineettomista hyödykkeistä, rakennuksista ja niiden ainesosista sekä kalustosta tehdään suunnitelman mukaiset tasapoistot, jotka perustuvat arvioituun taloudelliseen käyttöi-kaan. Mikäli arvio poikkeaa tilinpäätöshetkel-
lä aiemmasta arviosta, poistoaikaa muutetaan vastaavasti.

Sijoitusomaisuusluonteisten kiinteistöjen rakennuksille kohdistetuista tuloute-
tuista arvonorotuksista tehdään vuosittain

rakennusten keskimääräistä taloudellista käyttöaikaa vastaava suunnitelman mukainen poisto.

Käyvät arvot

Rahoitusvälineiden, joille on luotettavat markkinat, käypänä arvona käytetään julkisen kaupankäynnin kohteena olevien rahoitus-instrumenttien tilinpäätöspäivän ostokurssia tai sen puuttuessa viimeisintä kaupankäyn-tikurssia. Jos rahoitusinstrumentille koko-naisuutena ei ole olemassa julkista notee-rausta, mutta sen osatekijöille on olemassa toimivat markkinat, käypä arvo määritetään osatekijöiden markkinahintojen perusteella. Muille rahoitusvälineille ja talletuksille käy-pä arvo voidaan määrittää yleisesti hyväk-syttyjä arvostusmenetelmiä käyttäen ja mi-käli näillä menetelmillä ei saada määritettyä luotettavaa käypää arvoa, käypänä arvona

Poistot	Vuotta
Aineettomat oikeudet	5
Liikearvo	5–10
Konserniliikearvo ja -reservi	3–10
Muut pitkävaikutteiset menot	3–10
Asuin-, toimisto- ja liikerakennukset	40–60
Teollisuus- ja varastorakennukset	30–50
Rakennusten ainesosat	10–15
Atk-laitteet ja autot	3–5
Muu kalusto	10

voidaan pitää todennäköistä luovutushintaa, jaksotettua hankintamenoa tai jäljellä olevaa hankintamenoa.

Muiden vakuutusyhtiöiden osakkeiden, joille ei ole markkina-arvoa, käypänä arvona käy-tetään varovaisesti arvioitua todennäköistä luovutushintaa tai sen puuttuessa substanssi-arvoa. Konserniyritysten osakkeiden käypänä arvona käytetään substanssiarvoa tai jäljellä olevaa hankintamenoa ja osakkuusyritysten käypänä arvona pääomaosuusmenetelmän mukaista arvoa tai substanssiarvoa.

Lainasaamisten ja jälleenvakuutustallete-saamisten käypänä arvona käytetään nimellis-arvoa tai sitä alemmaa todennäköistä arvoa.

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käy-vät arvot määritetään kohteittain Finanssi-valvonnan määräysten edellyttämällä tavalla perustuen yhtiön omien ja tapauskohtaisesti ulkopuolisten asiantuntijoiden laskelmiin ja lausuntoihin.

Kulut toiminnoittain

Oman organisaation liikekulut sekä pois-tot aktivoiduista atk-järjestelmistä ja ka-lustosta kirjataan tuloslaskelmaan toi-mintokohtaisesti. Osa niistä kohdistetaan suoraan toiminnoille, osa vuosittain tehtävän

työaikatutkimuksen perusteella. Näin ollen toimintojen prosentuaalinen osuus vaihtelee vuosittain. Toimintokohtaiset kulut esitetään tuloslaskelmassa liikekuluissa (vakuutusten hankinta- ja hoito- sekä hallintokulut), mak-setuissa korvauksissa (korvaustoiminnan hoi-tokulut), sijoitustoiminnan kuluissa (kiinteis-tö- ja muun sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvat kulut).

Muut tuotot ja kulut

Muissa tuotoissa ja kuluissa esitetään liikear-von ja konserniliikearvon poiston sekä kon-sernireservin vähennyksen lisäksi erät, joilla on selvä yhteys konsernin varsinaiseen toi-mintaan.

Verot ja tilinpäätössiirrot

Tuloverot

Tuloslaskelmassa välittömät verot esitetään suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verot

Yhtiöllä ei ole olennaisia kirjanpidon ja vero-tuksen väliaikaisista jaksotuseroista johtuvia eroja.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Suomen kirjanpitoa ja verotusta koskevien säännösten perusteella yhtiöt voivat kirjata

LIITETIEDOT

tilinpäätökseensä eräitä verovaiikutteisia vapaaehtoisia varauksia sekä suunnitelman ylittäviä poistoja. Vapaaehtoiset varaukset ja suunnitelman mukaisten poistojen ja elinkeinoverotuksessa sallittujen kokonaispoistojen erotus esitetään tuloslaskelman erässä tilinpäätössiirrot ja kertynyt erotus taseessa tilinpäätössiirtojen kertymänä. Tilinpäätössiirrot ja niiden kertymä esitetään niistä johtuvaa laskennallista verovelkaa vähentämättä.

Vastuuvetka

Vastuuvetka on jaettu vakuutusmaksuvastuuseen ja korvausvastuuseen sen mukaan onko vakuutustapahtuma sattunut ennen tasepäivää vai myöhemmin. Suurin osa vastuista on diskontattu. Vastuuvetkan laskennassa käytetty diskonttauskorko on yhtiön hallituksen hyväksymien laskuperusteiden mukainen ja täyttää sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen n:o 610/2008 vaatimukset.

Vakuutusmaksuvastuu lasketaan ensivakuutuksessa vakuutuskohtaisesti ja jälleenvakuutuksessa antavan yhtiön ilmoituksen perusteella. Ensivakuutuksen vakuutusmaksuvastuu on diskontattu maksuperusteissa käytetyllä 4,5 prosentin laskuperustekorolla. Vakuutusmaksuvastuun laskennassa ei ole käytetty zillmeerausta. Säästövakuutuksen päätyttyä määräytyvien lisäetujen vastuuksi

on merkitty arvio niiden maksettavasta määrästä säästösummien ja kuolemantapausten yhteydessä vuonna 2014 ja muiden osalta mahdollinen enimmäismäärä takaisinostojen yhteydessä 1.1.2014.

Korvausvastuuta laskettaessa vain alkaneiden eläkkeiden korvausvastuussa käytetään diskonttausta. Ensivakuutuksen alkaneiden eläkkeiden korvausvastuu on diskontattu maksuperusteissa käytetyllä 4,5 prosentin laskuperustekorolla. Tulevan jälleenvakuutuksen korvausvastuu perustuu antavan yhtiön ilmoitukseen ja arvioon vielä tilittämättä olevasta korvauskulusta.

Henkivakuutuksen kohtuusperiaate

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 2 §:n mukaan henkivakuutuksessa on noudatettava ns. kohtuusperiaatetta sellaisten vakuutusten kohdalla, joilla on vakuutus sopimuksen mukaan oikeus vakuutusten mahdollisesti tuottaman ylijäämän perusteella myönnettäviin lisäetuihin. Mikäli vakavaraisuusvaatimukset eivät ole esteenä, kohtuullinen osa ylijäämästä on palautettava lisäetuina näille vakuutuksille.

Kalevan lisäetujärjestelmä kattaa sekä riski- että säästöhenkivakuutusliikkeen. Riskihenkivakuutusliikkeen ylijäämää

Yhtiön vakavaraisuusasema pyritään pitämään sellaisena, että se ei rajoita lisäetujen antamista vakuutuksenottajille eikä takuupääoman omistajille maksettavaa korkoa.

palautetaan vakuutuksenottajille korotettujen kuolemantapaussummien ja maksuallennusten muodossa. Sijoitustoiminnan tuottoa hyvitetään säästöhenkivakuutuksille laskuperustekorona lisäksi vakuutuksen voimassa ollessa vuosittain päätettävänä asiakashyvityksinä ja vakuutuksen päätyttyä määräytyvinä ylimääräisinä lisäetuina.

Yhtiön vakavaraisuusasema pyritään pitämään sellaisena, että se ei rajoita lisäetujen antamista vakuutuksenottajille eikä takuupääoman omistajille maksettavaa korkoa.

Eläkejärjestelyt

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksilla. Lisäksi on vakuutusyhtiössä hoidettuja lisäeläketurvajärjestelyjä. Eläkevakuutusmaksut kirjataan tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti.

LIITETIEDOT

1 000 euroa	2013	2012
1 VAKUUTUSMAKSUTULO		
Ensivakuutus		
Kotimaasta	60 025	57 423
Jälleenvakuutus	144	150
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	60 169	57 574
ENSIVAKUUTUKSEN VAKUUTUSMAKSUTULO		
Henkivakuutus		
Muu yksilöllinen henkivakuutus	36 455	36 322
Muu tapaturma ja sairaus	10 104	9 261
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	331	416
Muu ryhmähenkivakuutus	13 135	11 424
	60 025	57 423
Jatkuvat vakuutusmaksut	54 758	47 987
Kertamaksut	5 267	9 437
	60 025	57 423
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	59 694	57 008
2 MAKSETUT KORVAUKSET		
Ensivakuutus		
Henkivakuutus	82 734	71 333
Muu tapaturma ja sairaus	6 303	5 970
Maksetut korvaukset yhteensä	89 037	77 303
Takaisinostot	18 283	20 193
Säästösummien takaisinmaksut	22 555	21 973
Muut	48 198	35 137
Maksetut korvaukset yhteensä	89 037	77 303
3 LISÄEDUT		
Maksetut riskivakuutusten lisäedut ja lisäetuvastuun muutos	-90 179	-5 306
Maksetut terminaalibonukset	-20 880	-17 568
Tilikautena varattujen ja maksettujen henkivakuutusten lisäetujen vaikutus vakuutustekniseen tulokseen	-111 059	-22 874

1 000 euroa	2013	2012
4 KOKONAISLIIKEKULUT TOIMINNOITTAIN		
TULOSLASKELMAN ERÄ LIIKEKULUT		
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	1 711	1 526
Muut vakuutusten hankintamenot	1 896	1 625
	3 607	3 151
Vakuutusten hoitokulut	3 615	3 366
Hallintokulut	1 024	1 103
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet (-)	6	-3
	8 252	7 617
KOKONAISLIIKEKULUT TOIMINNOITTAIN		
Korvausten hoitokulut	2 594	2 282
Liikekulut	8 247	7 619
Sijoitusten hoitokulut	2 663	2 493
	13 504	12 394

LIITETIEDOT

1 000 euroa	2013	2012
5 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely		
Sijoitustoiminnan tuotot		
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyrityksiin		
Korkotuotot	2 251	1 055
	2 251	1 055
Tuotot kiinteistösijoituksista		
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	854	817
Muut tuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	4 160	3 839
	5 014	4 656
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	21 509	20 310
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	2	7
Korkotuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	27 074	36 283
Muut tuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	28 445	21 939
	77 031	78 539
Yhteensä	84 296	84 250
Arvon alentumisten palautukset	10 715	3 402
Myyntivoitot	32 983	40 427
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	127 994	128 079
Sijoitustoiminnan kulut		
Kulut kiinteistösijoituksista	-3 797	-3 740
Kulut muista sijoituksista	-31 075	-17 714
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut saman konsernin yrityksille	0	0
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut muille kuin saman konsernin yrityksille	-1 966	-3 464
Yhteensä	-36 838	-24 918
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-6 932	-6 575
Rakennusten suunnitelmapoistot	-192	-190
	-7 124	-6 765
Myyntitappiot	-1 622	-8 205
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-45 584	-39 887
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonorotuksia ja niiden oikaisua	82 409	88 192
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	82 409	88 192
Sijoitustoiminnan tuottoihin ja kuluihin sisältyvät Sijoitustoiminnan valuuttakurssierot	425	-88

LIITETIEDOT

1 000 euroa	2013			2012		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
6 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
KIINTEISTÖSijoitukset						
Kiinteistöt	6 114	7 343	8 650	6 305	7 534	8 700
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	9 113	9 519	20 572	9 113	9 519	19 577
Muut kiinteistöosakkeet	0	0	300	235	235	675
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	12 300	12 300	12 300	12 920	12 920	12 920
	27 526	29 161	41 822	28 572	30 207	41 872
Sijoitukset omistusyhteyksyrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	4	4	4	4	4	4
Pääomalainat	15 918	15 918	15 941	14 343	14 343	14 355
	15 922	15 922	15 945	14 347	14 347	14 359
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	328 396	328 396	570 617	369 565	369 565	549 408
Rahoitusmarkkinavälineet	806 231	806 231	825 601	734 126	734 126	758 307
Muut lainasaamiset	288	288	288	348	348	348
Talletukset				10 000	10 000	10 017
	1 134 915	1 134 915	1 396 506	1 114 039	1 114 039	1 318 080
	1 178 363	1 179 998	1 454 272	1 156 958	1 158 593	1 374 311
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää: korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta	1 322			3 529		
Kirjanpitoarvo sisältää: tuloutettuja arvonorotuksia		1 635			1 635	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			274 274			215 718

LIITETIEDOT

Osake	Kotivaltio	Kpl	Omistus- osuus %	Kirjanpitoarvo 1 000 euroa	Käypä arvo 1 000 euroa
-------	------------	-----	---------------------	-------------------------------	---------------------------

7 YHTIÖN OMISTAMAT TOISTEN YHTIÖIDEN OSAKKEET JA OSUUDET MUISSA SIIJOITUKSISSA

KOTIMAISET OSAKKEET JA OSUUDET

Alma Media Oyj	Suomi	1 675 000	2,22 %	4 953	5 008
Amer Sports Oyj	Suomi	950 000	0,80 %	8 476	14 364
Comptel Oyj	Suomi	8 724 980	8,15 %	4 188	4 188
Finnlines Oyj	Suomi	130 000	0,25 %	975	975
Fortum Oyj	Suomi	1 305 692	0,15 %	21 714	21 714
F-Secure Oyj	Suomi	2 036 000	1,28 %	3 807	3 807
Henkivakuutusosakeyhtiö Retro	Suomi	9 576	13,68 %	754	1 060
Kemira Oyj	Suomi	603 337	0,39 %	4 362	7 337
Lassila & Tikanoja Oyj	Suomi	120 000	0,31 %	1 742	1 828
Metso Oyj	Suomi	550 000	0,37 %	9 599	13 101
Nokia Oyj	Suomi	500 000	0,01 %	2 910	2 910
Nokian Renkaat Oyj	Suomi	393 348	0,30 %	9 645	13 716
Norvestia Oyj B	Suomi	189 700	1,32 %	1 134	1 337
Okmetic Oyj	Suomi	212 700	1,23 %	983	1 025
Oriola-KD Oyj B	Suomi	1 000 000	0,96 %	2 550	2 550
Outokumpu Oyj	Suomi	6 300 000	0,30 %	2 562	2 562
Pöyry Oyj	Suomi	798 500	1,34 %	3 251	3 251
Sampo Oyj	Suomi	5 200 000	0,93 %	18 359	185 748
Tecnotree Oyj	Suomi	6 000 000	4,89 %	1 260	1 260
Teleste Oyj	Suomi	824 641	4,38 %	3 505	3 505
Tikkurila Oyj	Suomi	650 000	1,47 %	8 927	12 935
UPM-Kymmene Oyj	Suomi	1 673 491	0,32 %	14 333	20 550
Vaisala Oyj A	Suomi	190 800	1,29 %	3 098	4 428
Valmet Oyj	Suomi	550 000	0,37 %	2 902	3 960
Wärtsilä Oyj	Suomi	188 853	0,10 %	5 290	6 755
YIT Oyj	Suomi	1 100 000	0,86 %	8 324	11 176

Osake	Kotivaltio	Kpl	Omistus- osuus %	Kirjanpitoarvo 1 000 euroa	Käypä arvo 1 000 euroa
-------	------------	-----	---------------------	-------------------------------	---------------------------

ULKOMAISET OSAKKEET JA OSUUDET

ABB Ltd	Sveitsi	95 000	0,00 %	1 459	1 823
Apple Inc	Yhdysvallat	7 380	0,00 %	2 605	3 001
Atea ASA	Norja	214 850	0,21 %	1 535	1 535
Autoliv Inc	Ruotsi	30 000	0,03 %	1 377	2 005
Boliden AB	Ruotsi	75 000	0,03 %	833	833
Borregaard ASA	Norja	200 000	0,20 %	648	722
ConocoPhillips	Yhdysvallat	18 600	0,00 %	953	953
Deere & Co	Yhdysvallat	18 800	0,01 %	1 219	1 245
Hoegh LNG Holdings Ltd	Iso-Britannia	127 500	0,18 %	729	729
LyondellBasell Industries NV	Alankomaat	17 100	0,00 %	977	995
Nederman Holding AB	Ruotsi	88 959	0,76 %	861	1 908
Odfjell Drilling Ltd	Norja	125 000	0,06 %	543	543
Pfizer Inc	Yhdysvallat	38 200	0,00 %	835	848
Seagate Technology PLC	Irlanti	18 000	0,01 %	583	733
Skanska AB	Ruotsi	100 000	0,03 %	1 382	1 483
Tele2 AB	Ruotsi	100 000	0,02 %	822	822
TGS Nopec Geophysical Co ASA	Norja	50 000	0,05 %	960	960
US Bancorp	Yhdysvallat	25 700	0,00 %	657	753
Veidekke ASA	Norja	154 000	0,12 %	809	899
Yara International ASA	Norja	25 000	0,01 %	780	780
OSAKKEET YHTEENSÄ				170 172	374 622

LIITETIEDOT

Sijoitusrahasto	Kotivaltio	Kpl	Kirjanpitoarvo 1 000 euroa	Käypä arvo 1 000 euroa
-----------------	------------	-----	-------------------------------	---------------------------

KOTIMAISET SIOITUSRAHASTOT

Danske Invest Russia Fund G	Suomi	1 275 477	1 621	3 332
Fourton Odysseus	Suomi	37 089	4 950	8 901

Sijoitusrahasto	Kotivaltio	Kpl	Kirjanpitoarvo 1 000 euroa	Käypä arvo 1 000 euroa
-----------------	------------	-----	-------------------------------	---------------------------

ULKOMAISET SIOITUSRAHASTOT

Aberdeen Global Asia Pac Equity Fund	Luxemburg	282 176	10 667	14 357
Allianz RCM Europe Equity Growth W	Luxemburg	5 955	7 444	11 223
Comgest Panda	Luxemburg	2 480	3 061	4 677
DJ STOXX 600 OPT HEALTHCARE	Irlanti	19 000	1 978	3 260
Henderson Gartmore Latin America R	Iso-Britannia	143 911	2 116	2 116
Investec GSF-Asia Pacific -I	Iso-Britannia	1 222 496	18 661	19 227
Ishares Core S&P 500 Index Fund	Yhdysvallat	57 960	4 769	7 801
MFS European Value Fund Z	Luxemburg	110 865	10 000	16 091
MFS MER-Europe SM COS-I1EUR	Luxemburg	21 109	4 000	5 034
Prosperity Russia Domestic Fund	Iso-Britannia	10 000 000	6 388	6 388
The Forest Company Limited	Iso-Britannia	257 326	1 393	1 663

SIOITUSRAHASTOT YHTEENSÄ			77 048	104 069
---------------------------------	--	--	---------------	----------------

Pääomarahasto	Kotivaltio	Kirjanpitoarvo 1 000 euroa	Käypä arvo 1 000 euroa
---------------	------------	-------------------------------	---------------------------

KOTIMAISET PÄÄOMARAHASTOT

Amanda III Eastern Private Equity L.P.	Suomi	2 018	2 329
Amanda IV West L.P.	Suomi	4 701	4 701
Amanda V East L.P.	Suomi	932	972
Capman Real Estate I Ky	Suomi	7 460	8 737
Mandatum Private Equity Fund I L.P.	Suomi	2 437	2 444
MB Equity Fund IV Ky	Suomi	518	644

Pääomarahasto	Kotivaltio	Kpl	Kirjanpitoarvo 1 000 euroa	Käypä arvo 1 000 euroa
---------------	------------	-----	-------------------------------	---------------------------

ULKOMAISET PÄÄOMARAHASTOT

Access Capital LP II B	Iso-Britannia	880 434	511	511
Access Capital LP II C	Iso-Britannia	635 892	636	654
Capman Buyout VIII Fund A L.P.	Iso-Britannia	1 397 622	1 398	1 659
EQT Credit (No.1) L.P.	Iso-Britannia	9 971 033	9 971	14 242
EQT Credit (No.2) L.P.	Iso-Britannia	4 569 152	4 569	5 044
EQT IV (No. 1) L.P.	Iso-Britannia	1 876 053	1 415	1 415
EQT V (No.1) L.P.	Iso-Britannia	1 298 700	1 207	1 207
EQT VI (No.1) L.P.	Iso-Britannia	1 965 046	1 673	1 673
Gilde Buy-Out Fund III	Iso-Britannia	2 494 485	2 494	2 761
Goldman Sachs LPartn I Offs B, L.P.	Iso-Britannia	1 143 529	855	2 190
Goldman Sachs LPartn I Offs Inv Fund L.P.	Iso-Britannia	6 478 594	4 839	4 839
Goldman Sachs RE Mezzanine Partners L.P.	Yhdysvallat	1 787 154	976	976
Highbridge Liquid Loan Opp Fund, L.P	Iso-Britannia	22 073 958	15 459	16 725
Highbridge Specialty Fund III	Iso-Britannia	9 852 937	7 339	7 339
Nordic Mezzanine Fund II Ltd Partnership	Iso-Britannia	1 089 892	885	885
Nordic Mezzanine Fund III Ltd Partnership	Iso-Britannia	2 010 197	1 959	1 959
Oaktree RE Debt Fund (Cayman), L.P.	Iso-Britannia	1 810 000	1 311	1 311
Vencap Syndication Trust 121202 Class Fund	Iso-Britannia	1 033 986	826	1 952

PÄÄOMARAHASTOT YHTEENSÄ			76 391	87 170
--------------------------------	--	--	---------------	---------------

MUUT SIOITUKSET OSAKKEISSA JA OSUUKSISSA			4 789	4 760
---	--	--	--------------	--------------

SIOITUKSET MUISSA OSAKKEISSA JA OSUUKSISSA YHTEENSÄ			328 396	570 617
--	--	--	----------------	----------------

Osakkuusyritys	Kotivaltio	Kpl	Omistus- osuus %	Kirjanpitoarvo 1 000 euroa	Käypä arvo 1 000 euroa
----------------	------------	-----	---------------------	-------------------------------	---------------------------

YHTIÖN OMISTAMAT TOISTEN YHTIÖIDEN OSAKKEET JA OSUUKSET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

SaKa Hallikiinteistöt Oy	Suomi	480	48,00 %	4	4
SIOITUKSET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ YHTEENSÄ				4	4

LIITETIEDOT

1 000 euroa	1.1-31.12.2013
8 OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA	
Takuupääoma 1.1.-31.12.2013	8 409
Pohjarahasto 1.1.-31.12.2013	168
Varmuusrahasto 1.1.	194 316
Takuupääoman korkoon	-840
Siirto edellisten kausien voitosta / tappiosta	65 465
Varmuusrahasto 31.12.	258 941
Hallituksen käyttövarat	
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot 1.1.	172
Vähennykset	-30
Hallituksen käyttövarat 31.12.	142
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	
Siirto edellisten tilikausien voittoon/tappioon	65 465
Takuupääoman korkoon	-840
Varmuusrahastoon	-64 625
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	0
Tilikauden tulos	-41 623
YHTEENSÄ	226 037
LASKELMA VOITONJAKOKELPOISISTA VAROISTA	
Tilikauden voitto	-41 623
Varmuusrahasto	258 941
Hallituksen käyttövarat	142
Edellisten tilikausien tappio	0
VOITONJAKOKELPOISET VARAT YHTEENSÄ	217 460

Kpl	2013	2012
9 TAKUUPÄÄOMAN JAOTTELU		
Osuuksien määrä (kappaletta, kolme ääntä / 5 000 osuutta)	50 000	50 000
Nimellisarvo / osuus (euroa)	168	168

Yhtiön hallituksella ei ole valtuutusta takuupääoman korotukseen, optio-oikeuksien antamiseen eikä vaihtovelkakirjalainan ottamiseen.

1 000 euroa	2013	2012
10 VASTUUT		
JOHDANNAISKAUPAN VAKUUDEKSI ANNETUT PANTIT, KIRJA-ARVO		
Käteinen 1)	21 500	21 500
1) Rahoitusvakuuslain mukaisessa siirrossa vakuudeksi annetut käteiset varat 21,5 (21,5) sisältyvät tase-erään muut saamiset.		
SIJOITUSSITOUMUKSET		
Pääomarahastot	60 103	50 600
ARVONLISÄVEROTUKSEN RYHMÄREKISTERÖINTIIN LIITTYVÄ YHTEISVASTUUMÄÄRÄ		
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva kuuluu If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:n arvonlisäverovelvollisuusryhmään. Ryhmän jäsenet ovat yhteisvastuullisesti vastuussa ryhmän tilittämättä olevista arvonlisäveroista.		
Konserniyhtiöt	49	47
Yhteistoimintayritykset	498	480
ALV-ryhmä yhteensä	547	527

JOHDANNAISSOPIMUKSET	2013		2012	
	Käypä arvo *	Kohde-etuus	Käypä arvo *	Kohde-etuus
Ei-suojaavat				
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset, ei suojaavat	20 515	1 750 000	25 331	250 000
Valuuttajohdannaiset				
Terminisopimukset, avoimet	1 206	196 074	3 843	112 027
Terminisopimukset, suljetut		13 667		169 058
Optiosopimukset, lukitut		18 093		
	21 721	1 977 834	29 174	531 085

* Optiosopimusten käyvät arvot sisältävät sekä saatua että maksettua preemiota. Ei -suojaavien johdannaisopimusten negatiiviset arvostuserot on kirjattu kuluksi (käypä arvo = 0). Suojaavien johdannaisopimusten positiiviset arvostuserot on kirjattu tuotoksi siltä osin kuin suojatusta sopimuksesta on kirjattu kulua (käypä arvo = 0). Yhtiöllä ei ole muita vakuutusyhtiölain 10 luvun 8 pykälän 3 momentin mukaisia vastuusitoumuksia.

1 000 euroa	2013	2012	2011	2010	2009
11 TUNNUSLUVUT					
Toimintapääoma					
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	225 197	267 691	203 096	188 078	193 571
Tilinpäätössiirtojen kertymä	1 923	1 953	1 938	1 919	2 046
Omaisuuksien käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	274 274	215 718	174 439	241 989	170 776
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	18 671	28 214	16 400	17 187	18 306
Aineettomat hyödykkeet ja muut erät	-31	-105	-238	-428	-842
Toimintapääoma	520 035	513 470	395 634	448 745	383 857
Vakuutusyhtiölain 11 luvun 9 §:n toimintapääomavaatimus	64 576	61 990	63 175	62 249	61 995
Runsasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuuvetkaan sisältyvä tasoitusmäärä	15 640	13 746	13 709	12 938	13 131

MUUT TUNNUSLUVUT

Vakuutusmaksutulo	60 169	57 574	57 028	56 522	59 757
Liikekustannussuhde prosentteina kuormitustulosta	69,6 %	64,6 %	65,4 %	60,5 %	64,1 %
Liikekustannussuhde prosentteina taseen loppusummasta	0,9 %	0,9 %	0,9 %	0,8 %	0,9 %
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle	9,4 %	9,9 %	-1,0 %	11,8 %	16,7 %
Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuvetasta	55,3 %	59,6 %	46,0 %	49,9 %	43,4 %
Kokonaispääoman tuotto prosentteina (käyvin arvoin)	10,0 %	12,7 %	0,6 %	13,2 %	17,3 %
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	10	16	19	20	24
Toimintapääoma tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	520 035	513 470	395 634	448 745	383 857
Tasoitusmäärä tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	15 640	13 746	13 709	12 938	13 131
Vakavaraisuuspääoma	535 675	527 216	409 343	461 683	396 989

Henkivakuutusyhtiön tulosanalyysi

Vakuutusmaksutulo	59 980	57 403	56 856	56 287	59 574
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonnkorotukset, niiden oikaisut ja arvonn muutokset	82 409	88 192	52 725	87 785	118 696
Maksetut korvaukset	-89 037	-77 275	-120 993	-131 220	-95 511
Vastuuvetän muutos ennen lisäetuja (asiakasetuja) ja tasoitusmäärän muutosta	26 659	27 829	61 484	75 143	28 356
Liikekulut	-8 252	-7 617	-7 538	-7 151	-7 576
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetuja (asiakasetuja) ja tasoitusmäärän muutosta	71 760	88 532	42 534	80 844	103 539
Muut tuotot ja kulut	0	0	-2	-2	-404
Liikevoitto tai -tappio	71 760	88 532	42 532	80 843	103 135
Tasoitusmäärän muutos	-1 894	-37	-771	193	32 007
Lisäedut (asiakasedut)	-111 059	-22 874	-25 785	-85 553	-83 551
Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-41 193	65 621	15 975	-4 517	51 591
Tilinpäätössiirrot	30	-15	-19	127	11
Tuloverot ja muut välittömät verot	-461	-142	-89	-42	-21
Tilikauden voitto tai tappio	-41 623	65 465	15 867	-4 432	51 581

KOKONAISTULOS

Liikevoitto / -tappio eli voitto tai tappio ennen tasoitusmäärän muutosta, lisäetuja (asiakasetuja), satunnaisia erä, tilinpäätössiirtoja ja veroja	71 760	88 532	42 532	80 843	103 134
+/- taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvonn rahaston ja arvonnkorotusrahaston muutos	51 104	49 443	-66 227	71 393	82 995
Kokonaistulos	122 864	137 975	-23 695	152 236	186 130

LIITETIEDOT

SIJOITUSJAKAUMA KÄYVIN ARVOIN

1 000 euroa	Perusjakauma				Riskijaukauma			
	2013		2012		2013		2012	
Korkosijoitukset yhteensä	928 044	60,7 %	863 177	60,2 %	930 000	60,8 %	865 396	60,3 %
Lainasaamiset	288	0,0 %	357	0,0 %	288	0,0 %	357	0,0 %
Joukkovelkakirjalainat	721 937	47,2 %	649 859	45,3 %	1 578 421	103,2 %	687 863	48,0 %
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	205 818	13,5 %	212 960	14,8 %	-648 709	-42,4 %	177 176	12,4 %
Osakesijoitukset yhteensä	508 011	33,2 %	483 841	33,7 %	508 011	33,2 %	483 841	33,7 %
Noteeratut osakkeet	436 472	28,5 %	421 654	29,4 %	436 472	28,5 %	421 654	29,4 %
Pääomasijoitukset	27 187	1,8 %	31 628	2,2 %	27 187	1,8 %	31 628	2,2 %
Noteeraamattomat osakkeet	44 351	2,9 %	30 559	2,1 %	44 351	2,9 %	30 559	2,1 %
Kiinteistösijoitukset yhteensä	69 628	4,6 %	71 785	5,0 %	69 628	4,6 %	71 785	5,0 %
Suorat kiinteistösijoitukset	43 750	2,9 %	43 375	3,0 %	43 750	2,9 %	43 375	3,0 %
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	25 878	1,7 %	28 410	2,0 %	25 878	1,7 %	28 410	2,0 %
Muut sijoitukset	23 833	1,6 %	15 684	1,1 %			15 684	1,1 %
Hedge-rahastosijoitukset			15 684	1,1 %			15 684	1,1 %
Muut sijoitukset	23 833	1,6 %						
Sijoitukset yhteensä	1 529 515	100,0 %	1 434 487	100,0 %	1 507 639	98,6 %	1 436 706	100,2 %
Johdannaisten vaikutus					21 876	1,4 %	-2 220	-0,2 %
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä					1 529 515	100,0 %	1 434 487	100,0 %
Jvk-salkun modifioitu duraatio	2,4							

LIITETIEDOT

SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO SITOUTUNEELLE PÄÄOMALLE

Tuotto 1 000 € / % sitoutuneelle pääomalle	Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	Sitoutunut pääoma	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto -% sitoutuneelle pääomalle			
	2013	2013	2013	2012	2011	2010	2009
Korkosijoitukset yhteensä	15 152	902 856	1,7 %				
Lainasaamiset	20	316	5,7 %	5,5 %	7,0 %	6,9 %	7,1 %
Joukkovelkakirjalainat	14 608	607 836	2,4 %	9,3 %	4,9 %	7,9 %	14,1 %
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	524	294 704	0,2 %	1,4 %	1,5 %	0,9 %	3,2 %
Osakesijoitukset yhteensä	114 114	507 521	25,2 %	15,0 %	-10,6 %	24,7 %	35,8 %
Noteeratut osakkeet	91 456	437 585	10,2 %	-	-	-	-
Pääomasijoitukset	3 226	31 002	9,0 %	-	-	-	-
Noteeraamattomat osakkeet	19 432	38 934	52,2 %	-	-	-	-
Kiinteistösijoitukset yhteensä	3 879	68 272	6,0 %	6,5 %	3,1 %	8,7 %	1,8 %
Suorat kiinteistösijoitukset	2 255	43 579	5,5 %	-	-	-	-
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	1 624	24 693	7,0 %	-	-	-	-
Muut sijoitukset	3 287	20 390	17,2 %	9,5 %	0,0 %	14 555,2 %	126 461,1 %
Muut sijoitukset	3 287	20 390	17,2 %				
Sijoitukset yhteensä	136 432	1 499 039	9,6 %	10,0 %	-0,8 %	12,0 %	16,9 %
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-3 337						
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	133 096		9,4 %	9,9 %	-1,0 %	11,8 %	16,7 %

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

VAKUUTUSMAKSUTULO

Ennen jälleenvakuuttajien osuutta

LIIEKUSTANNUSSUHDE PROSENTTEINA KUORMITUSTULOSTA

(Liiekekulut + korvausten selvittelykulut) / kuormitustulo

LIIEKUSTANNUSSUHDE PROSENTTEINA TASEEN LOPPUSUMMASTA

(Liiekekulut + korvausten selvittelykulut) / aloittavan taseen loppusumma

SIOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO SITOUTUNEELLE PÄÄOMALLE

Sijoitusten tuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan laskettu ns. mukautettua Dietzin kaavaa käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun käypään arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

KOKONAISPÄÄOMAN TUOTTO PROSENTTEINA (KÄYVIN ARVOIN)

(Liikevoitto + vieraan pääoman korot ja kulut + vastuuvelan perustekorko
+ arvonorotusrahoon kirjattu arvonorotus/peruutus + sijoitusten arvostuserojen muutos)
/ (taseen loppusumma + sijoitusten arvostuserot) (nimittäjässä vuoden alun ja lopun keskiarvo)

VAKAVARISUUSPÄÄOMA PROSENTTEINA VASTUUVELASTA

Vakavaraisuuspääoma suhteessa omalla vastuulla olevaan vakuutustekniseen vastuuvelkaan vähennettynä tasoitusmäärällä ja 75 %:lla sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelasta

TOIMINTAPÄÄOMA TILINPÄÄTÖKSEN MUKAISessa VALUUTASSA

Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen
+ tilinpäätössiirtojen kertymä +/- sijoitusten arvostuserot
+/- laskennalliset verovelat + pääomalainat - aineettomat
hyödykkeet +/- muut laissa säädettyt erät

VAKAVARISUUSPÄÄOMA TILINPÄÄTÖKSEN MUKAISessa VALUUTASSA

Toimintapääoma + tasoitusmäärä

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan osakkaille

Olemme tilintarkastaneet Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.2013. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia, vakuutusyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi

tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 13. maaliskuuta 2014

Heikki Ilkka
KHT

Kristina Sandin
KHT

RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT

1. Kalevan riskienhallinta-periaatteet 31.12.2013

1.1 Riskienhallinnan yleiset periaatteet

Riski on oleellinen ja luontainen osa Kalevan toimintaympäristöä ja liiketoimintaa. Riskienhallinnan avulla toimintaan kohdistuvat erilaiset riskit pyritään tunnistamaan mahdollisimman hyvin. Riskienhallintaprosessin avulla varmistutaan myös siitä, että erilaisia riskejä voidaan arvioida, rajoittaa ja valvoa. Tavoitteena on rajata riskit Kalevan hallituksen hyväksymälle tasolle kaikkien toimintojen osalta.

Riskeille on asetettu kvantitatiiviset rajat. Riskienhallinnan valvontarajoja ja menettelytapojen noudattamista seurataan jatkuvasti. Rajojen ylitykset ja poikkeamat riskienhallinnan menettelytavoista tulee arvioida ja raportoida viipymättä.

Kaleva on Sampo-konsernin yhteistoimintayhtiö, joka tekee läheistä yhteistyötä Sammon tytäryhtiön Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön (Mandatum Life) ja If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:n (If) kanssa. Tästä syystä Kaleva noudattaa soveltuvien osin Sampo-konsernin riskienhallintaperiaatteita, joissa myös vakuutustoiminnan erityispiirteet on otettu huomioon.

1.2 Riskienhallinnan vastuu ja valvonta

Kalevan hallituksella on vastuu riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan riittävydestä. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintasuunnitelman, jälleenvakuutussuunnitelman, sijoitussuunnitelman ja muut yleisohjeet, joiden mukaan riskienhallinta ja sisäinen valvonta organisoidaan yhtiön eri toiminnoissa. Hallitus vahvistaa vuosittain myös sisäisen tarkastuksen suunnitelman, jolla erityisesti operatiivisiin riskeihin painottuva tarkastustoiminta kohdistetaan valittuihin tuotealueisiin ja prosesseihin.

Kalevan toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu riskienhallinnan toteuttamisesta hallituksen ohjeiden mukaisesti. Tämä koskee myös yhtiön ulkoistamia toimintoja. Liiketoimintalueet ovat vastuussa omien operatiivisten riskiensä tunnistamisesta, arvioinnista, seurannasta ja hallinnasta.

1.3. Riskien luokittelu

Kalevan riskit muodostuvat markkinariskeistä, luottoriskeistä, vakuutusteknisistä riskeistä, operatiivisista riskeistä, juridisista ja compliance-riskistä sekä maine- ja liiketoimintariskeistä.

Markkinariskejä ja vakavaraisuutta seurataan Kalevan sijoituskomiteassa, vakuutusriskejä

seurataan Vakuutusriskien komiteassa (yhteinen Mandatum Lifen kanssa) ja operatiivisia riskejä seurataan Operatiivisten riskien komiteassa (yhteinen Mandatum Lifen kanssa).

2. Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan menetystä tai taloudellisen aseman heikentymistä, jotka aiheutuvat suoraan tai epäsuorasti varojen ja velkojen markkina-arvojen muutoksesta.

Kalevan sijoitustoiminnan pitkän aikavälin tavoitteena on saavuttaa hyväksyttävällä riskitasolla riittävä tulos, jotta perustekorkoisissa sopimuksissa sovittu vähimmäistuotto eli laskuperustekorko voidaan kattaa. Lisäksi yhtiö pyrkii mahdollisuuksien mukaan antamaan asiakkailleen kohtuullista lisätuottoa.

Markkinariskejä hallitaan hajauttamalla sijoituskanta instrumenteittain, sektoreittain ja eri markkinoille. Vastuuvelan ja korkosijoitusten väliselle duraatoriskille ei ole asetettu rajoitteita. Korkosijoitukset tehdään ensisijaisesti korkonäkemyksen mukaisesti. Sijoitusten ja vastuuvelan valuuttajakautumia seurataan ja hallitaan jatkuvasti.

Kalevan hallitus vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman, jossa määritellään sijoitus-

kannan tavoitejakautuma, instrumenttikohdattaiset vaihteluvälit, sijoitustoiminnan organisointi sekä päätös- ja toimivaltuudet. Sijoitussuunnitelma sisältää myös ohjeistuksen johdannaisten käytöstä. Hallituksen nimeämä sijoituskomitea valvoo sijoitussuunnitelmassa määriteltyjen periaatteiden noudattamista ja raportoi sijoitustoiminnan osalta yhtiön hallitukselle.

Kalevan markkinariskit muodostuvat pääasiassa osakesijoituksista sekä korkosijoitusten ja perustekorkoisen vastuuvelan korkoriskistä. Henkivakuutustoiminnan merkittävin korkoriski on se, ettei korkosijoituksilla saavuteta vastaavalle vakuutustekniselle vastuuvälille taattua vähimmäistuottoa pitkällä aikavälillä.

Markkinariskiä on pyritty pienentämään myös vastuuvelkaan sisältyvillä huomattavilla puskurierillä. Noin 357 miljoonan euron lisätujen vastuuta voidaan käyttää lisätujen maksamisen ohella myös laskuperusteista aiheutuvien tappioiden kattamiseen. Vakavaraisuuspääoma huomioon ottaen Kalevalla on muun muassa markkinariskin hallitsemiseen yhteensä lähes 900 miljoonan euron puskuri, mikä on reilusti yli puolet sijoitusten markkina-arvosta.

RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT

2.1 Omaisuuden markkinariski

Omaisuuden markkinariskiä seurataan erilaisilla herkkyysanalyysillä. Sijoituskannan pitkän aikavälin arvomuutosriskin laskennassa käytetään omaisuuslajikohtaisia, kiinteitä hajontalukuja, jotka yhtiön hallitus vahvistaa vuosittain. Omaisuuden kokonaisriskiä laskettaessa oletetaan, että kaikki osamarkkinat laskevat hajontalukunsa verran yhtä aikaa. Kokonaisriski, johon sisältyy avoin valuuttariski omana riskiluokkana, ei saa ylittää yhtiön toimintapääoman ja sen vähimmäismäärän erotusta. Vuoden 2013 päättyessä kokonaisriski oli noin 236 miljoonaa euroa mainittua määrää pienempi.

Varojen käypien arvojen herkkyysanalyysi eri markkinariskiskenaarioissa on kuvattu vieressä olevassa taulukossa. Vaikutukset kuvaavat yksilöidyssä markkinamuuttujassa tapahtuvan yhtäkkisen muutoksen vaikutusta rahoitusinstrumenttien käypään arvoon 31.12.2013.

Kalevan ei-suojaaavista johdannaissopimuksista yhtiölle tulevaisuudessa mahdollisesti aiheutuvan tappion tulee 99 prosentin todennäköisyydellä kymmenen päivän aikavälillä olla alle 20 miljoonaa euroa. Vuoden 2013 lopussa edellä kerrotulla tavalla laskettu ensimmäistappio oli 3,1 miljoonaa euroa, joka on vähennetty toimintapääomasta.

2.2 Taseen markkinariskin hallinta

Lakeihin ja muuhun sääntelyyn perustuvat vaatimukset vakuutusyhtiön vakavaraisuudelle määrittelevät reunaehdot myös Kalevan sijoitustoiminnalle. Taseeseen liittyvien markkinariskien hallinta on keskeinen osa yhtiön vakavaraisuuden hallintaa.

Tällä hetkellä voimassa oleva lainsäädäntö antaa yhtiön vakavaraisuudelle kaksi erilaista valvontakehikkoa:

- EU-säännösten mukaisen toimintapääoman vähimmäismäärän (Solvenssi I) perustuva valvonta, joka huomioi taseen markkinariskit vain rajoitetusti; sekä
- suomalaiseen lainsäädäntöön perustuva vakavaraisuusaseman ennakoiva valvonta (mukaelma tulevasta Solvenssi II:sta), joka on herkkä myös taseen markkinariskeille.

Lokakuussa 2008 voimaan tullut vakavaraisuusaseman ennakoiva valvonta käsittää perusvaatimus- ja jatkuvuusvaatimukset. Perusvaatimustestissä riskittömällä korolla diskontattuun vastuovelkaan (ilman lisäetuja) lisätään riskimarginaaliksi kutsuttu erä. Jatkuvuusvaatimustestissä vastuovelkaan lisätään vielä tulevaisuudessa annettavien lisäetujen markkinaehtoisien pääoma-arvon odotusarvo.

Sijoitusten herkkyysanalyysi 31.12.2013

31.12.2013	Korko		Osake	Muut sijoitukset
	1 % tasoliike alas	1 % tasoliike ylös	20 % alas	20 % alas
Meur	27	-28	-96	-24

Perusvaatimustestissä vakavaraisuutta heikentää Kalevan säästövakuutusten korkea laskuperustekorko. Jatkuvuusvaatimustestissä vakavaraisuutta heikentää, mutta stabiloi, Kalevan run-off -tyyppisten säästövakuutusten lisäetupolitiikka.

Kalevan omassa riskienhallintamallissa edellä mainitussa kehikoissa annettuja pääomituksen vähimmäismääriä koskevia rajoja on täydennetty sisäisillä seurantarajoilla, jotka kuvaavat yhtiön omaa näkemystä hyväksyttävästä riskitasosta. Pääomien alittaessa seurantarajoja yhtiö ryhtyy ennalta määriteltuihin toimenpiteisiin markkinariskin pienentämiseksi. Sisäisillä rajoilla pyritään siihen, että yhtiöllä olisi kaikissa olosuhteissa riittävän

suurella todennäköisyydellä tarpeeksi aikaa pienentää riskejä ennen kuin toimintapääoma alittaa sille säädöksissä asetetun vähimmäismäärän.

Seurantamallia kutsutaan liikennevalomalliksi ja se on rakennettu seuraavasti: Solvenssi I -kehikkoa on täydennetty lisäämällä toimintapääoman vähimmäismäärän yläpuolelle kolme seurantarajaa, joiden tasossa otetaan huomioon sijoitusomaisuuden riskit VaR -laskelman avulla. Myös Solvenssi II -kehikossa jatkuvuusvaatimustestin ja perusvaatimustestin mukaisia alarajoja on täydennetty kolmella korkeammalla luottamustasolla arvioitulla seurantarajalla.

RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT

Liikennevalomalli on hallituksen keskeinen työväline markkinariskin hallinnassa. Vakavaraisuuden ollessa ylimmän seurantarajan yläpuolella (vihreä valo) sijoitustoimintaa voidaan hoitaa normaalisti sijoitussuunnitelman puitteissa. Toisen ja kolmannen seurantarajan alittuessa (keltainen valo) seurantaa tiivistetään, hallituksen raportointia lisätään ja hallituksen roolia kasvatetaan operatiivisen sijoitustoiminnan osalta. Vasta neljännen seurantarajan alittaminen (punainen valo) johtaa lain määrittämien suunnitelmien ja selvitysten tekemiseen valvovalle viranomaiselle (Finanssivalvonta). Liikennevalomalli on kuvattu yksityiskohtaisesti Kalevan sijoitussuunnitelmassa.

Hallitus saa säännöllisesti tietoa liikennevalomallin mukaisesta markkinariskitilanteesta. Raportoinnista vastaa yhtiön aktuaari. Vuoden 2013 päättyessä Kalevan vakavaraisuusasma oli kaikkien valvontakehikon kriteerien mukaan vihreällä eli ylimmän seurantarajan yläpuolella.

Solvenssi I:

Toimintapääoma 520 miljoonaa euroa, 805 % minimistä.

Vakavaraisuuspääoma 536 miljoonaa euroa, vakavaraisuusaste 55,3 %.

Vakavaraisuusasetuksen ennakoiva valvonta (31.12.2013):

Laajennettu toimintapääoma perusvaatimustestissä 690 miljoonaa euroa, 452 % minimistä.

Laajennettu toimintapääoma jatkuvuusvaatimustestissä 281 miljoonaa euroa, 488 % minimistä.

2.3 Vastuuvelan kateomaisuus

Kalevan sijoitustoiminnassa on myös huolehdittava siitä, että vastuuvelan katteena olevat varat täyttävät jatkuvasti Vakuutusyhtiölain (18.7.2008/251) asettamat määräykset.

Kalevan vastuuvelan katteeseen hyväksytävien varojen yhteismäärä oli 31.12.2013

Vuoden 2013 päättyessä Kalevan vakavaraisuusasma oli kaikkien valvontakehikon kriteerien mukaan vihreällä eli ylimmän seurantarajan yläpuolella.

tilanteessa 1 378 miljoonaa euroa eli 140 prosenttia vastuuvasta. Omaisuuseriä, jotka leikkaantuvat katteesta, oli yhteensä 138 miljoonaa euroa.

2.4 Sijoituskannan allokaatio

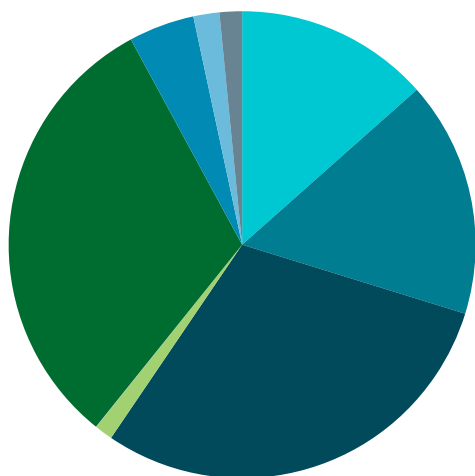
Kalevan sijoitustoiminnan tuotto vuonna 2013 oli 9,4 prosenttia käyvin arvoin laskettuna. Tuotto keskimääräiselle sitoutuneelle pääomalle oli myös 9,4 prosenttia. Kalevan korkosalkun duraatio oli 1,9 vuotta. Seuraavalla sivulla on esitetty Kalevan sijoitussalkun jakaumaa eri näkökulmista.

2.5 Valuuttakurssiriskit

Kalevan ensivakuutuksista syntyvä laskuerustekorkoinen vastuuvastuu muodostuu kokonaan euromääräisistä sitoumuksista. Tästä johtuen yhtiölle syntyy valuuttariskiä sijoitettaessa euroalueen ulkopuolelle. Kalevan valuuttastrategia perustuu aktiiviseen valuuttaposition hallintaan, jolla tavoitellaan sijoitussuunnitelman limiittien puitteissa absoluuttisen lisäarvon tuottamista suhteessa tilanteeseen, jossa valuuttamääräisiin sijoituksiin liittyvä valuuttariski on täysin suojattu. Sivun 36 taulukossa on esitetty Kalevan vastuuvastuuvelan ja sijoitusten avoin valuuttaposition (miljoonaa euroa) per 31.12.2013.

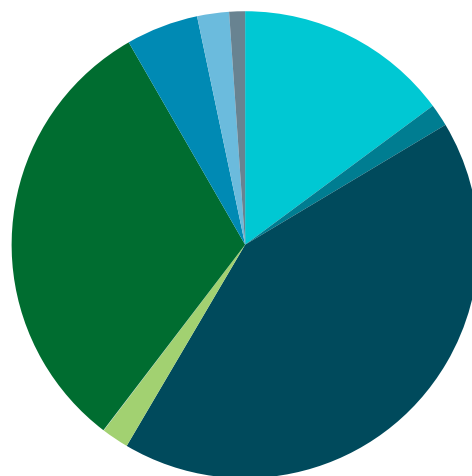
RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT

ALLA OLEVISSA KUVISSA ON ESITETTY KALEVAN SIOJITUSSALKUN JAKAUMAA ERI NÄKÖKULMISTA.

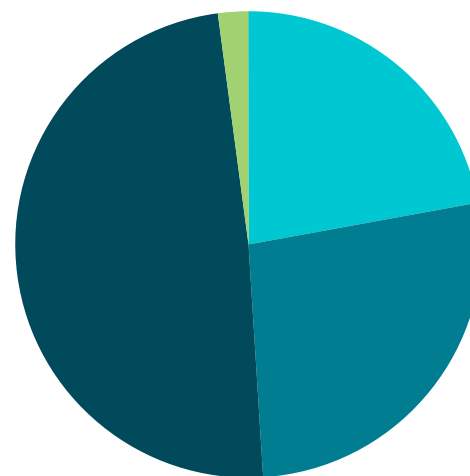
Sijoitussalkun allokaatio 31.12.2013
1 454 MEUR

Rahamarkkina-sijoitukset ja kassavarat	13 %
Valtioiden joukkovelkakirjalainat	16 %
Yritysten joukkovelkakirjalainat, rahastot ja lainat	30 %
Korkojohdannaiset	1 %
Asiakaslainat	0,02 %
Osakkeet	31 %
Kiinteistöt	5 %
Pääomasijoitukset	2 %
Riskirahastot	2 %

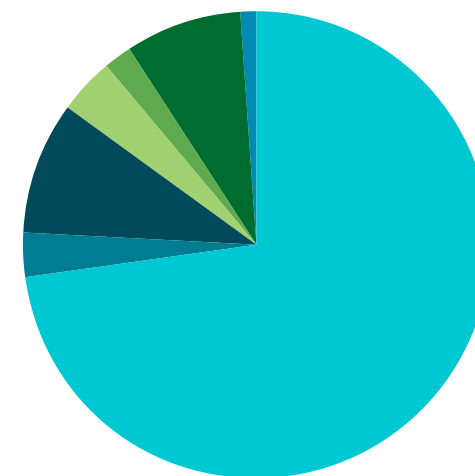
Sijoitussalkun allokaatio 31.12.2012
1 374 MEUR

Rahamarkkina-sijoitukset ja kassavarat	15 %
Valtioiden joukkovelkakirjalainat	2 %
Yritysten joukkovelkakirjalainat, rahastot ja lainat	42 %
Korkojohdannaiset	2 %
Asiakaslainat	0,02 %
Osakkeet	31 %
Kiinteistöt	5 %
Pääomasijoitukset	2 %
Riskirahastot	1 %

Korkosijoitusten allokaatio 31.12.2013
930 MEUR

Rahamarkkina-sijoitukset ja kassavarat	22 %
Valtioiden joukkovelkakirjalainat	27 %
Yritysten joukkovelkakirjalainat, rahastot ja lainat	49 %
Korkojohdannaiset	2 %
Asiakaslainat	0,03 %

Osakesijoitusten allokaatio 31.12.2013
479 MEUR

Suomi *	73 %
Skandinaavia	3 %
Eurooppa	9 %
Pohjois-Ameriikka	4 %
Itä-Eurooppa	2 %
Kaukoitā	8 %

* Sis. Käyttöomaisuusosakkeet

RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT

3. Luottoriskit

Luottoriskit liittyvät mahdollisiin tappioihin tai taloudellisen aseman heikentymiseen, jotka johtuvat arvopapereiden liikkeellelaskijoiden, johdannaissopimusten vastapuolten tai muiden velallisten luottokelpoisuudessa tapahtuvista muutoksista. Luottoriskiä aiheutuu sekä sijoituksista että vakuutus- ja jälleenvakuutussopimuksista.

Luottoriskit voivat realisoitua markkina-arvon alentumisena luottomarginaalien muuttuessa epäedullisesti (spread-riski) tai luottotappioina mikäli velkainstrumentin liikkeeseenlaskija tai johdannaissopimusten tai jälleenvakuutussopimusten vastapuoli ei pysty täyttämään taloudellisia velvoitteitaan (luottotappioriski).

Velkakirjalainoihin liittyvä luottotappioriski on pienentynyt edellisvuodesta. Kalevan korkosijoitusten riskiluokitus ilmenee oheisista kuvista. Luottoriskiä pyritään rajaamaan ja hallitsemaan yksityiskohtaisilla liikkeeseenlaskija- ja vastapuolilimiiteillä.

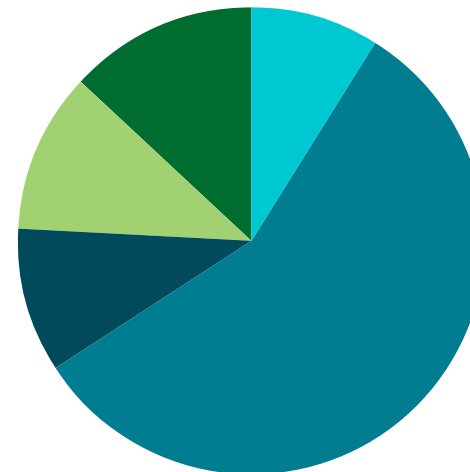
Johdannaisiin liittyviä luottotappioriskejä rajoitetaan tekemällä transaktioita vain pörseissä (tai muilla säännellyillä markkina-paikoilla) tai luottokelpoisiksi arvioitujen vastapuolien kanssa (OTC-johdannaiset). Luottotappioriskejä hallitaan vastapuolien kanssa tehtävillä johdannaiskaupankäynnin puitesopimuksilla (ISDA-sopimukset) ja niihin mahdollisesti liitettävillä vakuusjärjestelyillä (CSA-dokumenteilla). Johdannaiskaupankäynnin vastapuolipankeille on määritelty niiden luottoluokituksen perustuvat maksimilimiitit.

Jälleenvakuutukseen liittyvä luottotappioriski on Kalevassa vähäinen, sillä yhtiö käyttää vain rajoitetusti jälleenvakuutusta.

4. Vakuutustekniset riskit

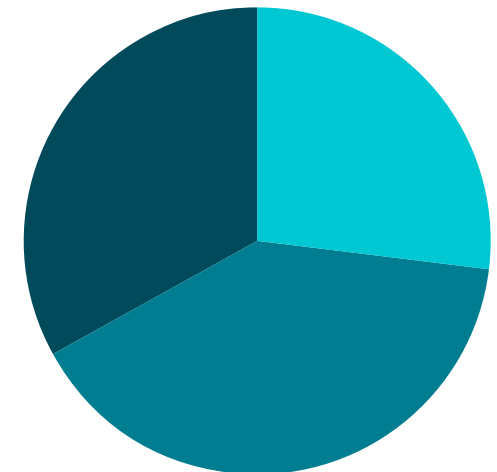
4.1 Hinnoittelu ja vastuuvaihtelu

Henkivakuutuksiin sisältyvistä vakuutusteknisistä riskeistä merkittävimpiä ovat kuolleisuuteen, työkyvyttömyyteen ja sairastuvuuteen liittyvät riskit. Näitä riskejä on Kalevassa

Korkosijoitusten jakauma luottoluokituksittain

AAA	9 %
AA+ – A-	57 %
BBB+ – BBB-	10 %
BB+ – B-	11 %
CCC+ – D	0 %
NR	13 %

Korkosijoitusten sektorijakauma

Valtiot	27 %
Pankit	40 %
Yritykset	33 %

Valuutariski nettoasema	USD	JPY	GBP	SEK	NOK	CHF	DKK	LTŁ	LVL	Muut
Vakuutustekninen vastuuvaihtelu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sijoitukset	122	0	49	14	9	13	3	0	0	34
Johdannaiset	-88	0	-43	11	18	-12	0	0	0	-16
Nettopositio, yhteensä	34	0	6	25	27	1	3	0	0	19

RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT

perinteisesti rajoitettu vakuutusehdoilla, huolellisella vastuuvallinnalla, riski- ja kustannusvastaavalla hinnoittelulla, turvasummia rajoittamalla sekä jälleenvakuutuksella.

Yksilöllisten riskivakuutusten vastuuvallinnassa käytetään pääasiassa jälleenvakuutajan, Henkivakuutusosakeyhtiö Retron, laatumia ja ylläpitämiä ohjeita. Vakuutusten hinnoittelussa lähtökohtana on ensisijaisesti maksujen turvaavuus. Tariffointi on perustunut sekä alalla yleisesti käytössä oleviin kuolleisuus- ja työkyvyttömyysfunktioihin että yhtiön omiin varsin kattaviin tilastoihin. Vuosittaisilla riskiperusteanalyysillä on seurattu hinnoittelun oikeellisuutta. Toteutuneen korvausmenon suhde perittyyn riskituloon suhteutettuna oli vuonna 2013 noin 79 prosenttia. Korvausmenoa kasvattavat kuolintapaussummien lisäedut ja riskituloa vähentävät annetut alennukset.

Analyysien pohjalta on tarkistettu myynnissä olevien tuotteiden hinnoittelua ja vakuutusehtojen sisältöä. Työkyvyttömyys- ja sairauskuluvakuutuksissa yhtiöllä on mahdollisuus korottaa myös olemassa olevan kannan maksuja korvaussuhteen heikentyessä. Tätä

mahdollisuutta on vuosien mittaan käytetty ja tullaan jatkossakin käyttämään.

Erityisesti sairauskuluvakuutusten korvausmeno on ylittänyt elinkustannusindeksillä mitatun inflaation ja aiheuttanut tarvetta ylimääräisiin vakuutusmaksujen korotuksiin.

Kalevan ainoa myynnissä oleva vakuutustuote on palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen jäsenille myytävä ryhmähenki- ja ryhmätapa-turvavakuutus Ryhmäsampo Primus. Tuotteen hinnoittelu perustuu järjestökohtaiseen alennukseen, jota voidaan tarkistaa molempiin suuntiin järjestökohtaisen vahinkokehityksen mukaisesti. Kun sukupuolta ei voi enää käyttää tariffitekijänä, järjestön jäsenyys ja sen indikoima suuntaa antava ammattiryhmä nousee entistään tärkeämmäksi hinnoittelutekijäksi. Järjestökohtaiseen hinnoitteluun siirtyminen edellyttää riittävän laajaa historiatietoa vakuutusvuosissa mitattuna.

Eliniän yleinen piteneminen on ollut länsimaissa vallitseva trendi. Kalevan vakuutuskannassa sen aiheuttama riski on vähäinen, sillä Kalevalla ei ole eläkevakuutuksia.

Kalevan vakuutuskanta on suhteellisen hyvin hajautunut eikä sisällä merkittäviä riskikeskitymiä. Yhtiön ottama katastrofijälleenvakuutus pienentää mahdollisten riskikeskittymien vaikutusta.

EU-tuomioistuimen 1.3.2011 antama päätös estää sukupuolen huomioon ottamisen vakuutusten hinnoittelussa ja vaikuttaa Kalevan tuotteiden hinnoitteluun. Tasa-arvodirektiivissä vuonna 2004 annettu mahdollisuus sallia tilastotietoihin perustuva sukupuolen käyttö vakuutusmaksujen ja etuuksien määrittämisessä päättyi 21.12.2012. Päätöksellä oli merkittäviä vaikutuksia, sillä koko alalla ja Kalevalla vakuutusmaksuissa ja vakuutuseduissa sukupuoli on ollut olennainen tekijä.

Käytännössä sukupuolineutraali hinnoittelu rikkoo vakuutusmaksujen ja -riskien välillä vallitsevaa perinteistä vastaavuutta. Sukupuolineutraaleja maksuja ja etuuksia joudutaan soveltamaan myös valtaosaan vanhoista yksityishenkilöiden vakuutussopimuksista. Poikkeuksen muodostivat vain olemassa olevat kuolemantapausturvat, joissa vakuutusmaksujen korottaminen ilman perusteena

olevan kuolleisuuden merkittävää kasvua ei ole nykyisen lain mukaan mahdollista.

4.2 Suuronnettomuudet ja pandemiat

Jälleenvakuutuksella rajoitetaan erityisesti yksittäisiä kuolevuus- ja pysyvän työkyvyttömyyden riskejä. Yhtiön hallitus päättää vuosittain omalla vastuulla pidettävän riskin enimmäismäärän. Yksittäisistä kuolemantapaussummista ja yksittäisistä pysyvän työkyvyttömyyden riskisummista jälleenvakuutetaan 1,5 miljoonaa euroa ylittävä osa.

Suuronnettomuuden varalta Kaleva on osallistunut suomalaisten henkivakuutusyhtiöiden ulkomailta hankkimaan katastrofisuojaan, joka päättyi keväällä 2014. Suojaan perusteella Kaleva voi saada enintään 10 miljoonaa euroa suuronnettomuuden sattuessa. Suuronnettomuudesta tai pandemiasta aiheutuvat tappiot leikkaavat toteutuessaan taositusmäärää, jonka suuruus oli vuoden 2013 päättyessä 16 miljoonaa euroa.

Kuolleisuuden lisääntyessä merkittävästi yhtiöllä on mahdollisuus pienentää vakuutussopimuksen mukaisten kuolemantapaussummien lisäksi maksettavia lisäetuja tai luopua niistä kokonaan.

RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT

Suuronnettomuudet eivät uhkaa Kalevan vakavaraisuutta. Vuonna 2004 sattuneessa Kaakkois-Aasian tsunamissa kuoli 179 suomalaista, mistä aiheutui Kalevalle vain 0,6 miljoonan euron korvausmeno. Vuonna 1994 Itämerellä upposi matkustaja-autolautta MV Estonia, jolloin 852 ihmistä menetti henkensä. Onnettomuuden johdosta on simuloitu 1 000 suomalaisen aikuisen hukkumisen vaikutusta Kalevan korvausmenoon. Tällainen tapaus lisäisi Kalevan korvausmenoa yli 99 prosentin todennäköisyydellä alle viidellä miljoonalla eurolla.

Pandemian varalta ei ole saatavissa jälleenvakuutussuojaa kohtuullisin ehdoin. Käytettävissä ei ole myöskään luotettavia ennusteita kuolevuudesta pandemian sattuessa. Pandemian vaikutusta Kalevan vakuutuskanassa voidaan havainnollistaa käyttämällä samoja oletuksia, joihin perustui sosiaali- ja terveysministeriön 2006 julkaisema kansallinen varautumissuunnitelma influenssapandemiaa varten. Rokotteiden kohdentamista koskevassa laskelmassa käytetty skenaario ilman rokotteita merkitsee 0,2 prosenttiyksikön lisäkuolevuutta Kalevan vakuutettujen joukossa. Tällöin korvausmeno kasvaisi noin 16 miljoonalla eurolla, johon tasoitusmäärä riittää.

Vakavalla pandemialla on suurella todennäköisyydellä sairastuvuuden ja lisäkuolleisuuden lisäksi muitakin taloudellisia seurauksia. Oletettavaa on, että samanaikaisesti

riskittömän koron alenemisen kanssa kaikkien riskillisten omaisuuslajien arvot alenevat maailmanlaajuisesti, mikä pienentäisi vakavaraisuuspääomaa.

4.3 Vastuuvelan korkoriski

Kalevan säästöhenkivakuutuksissa suurimmat riskit ovat vallitsevaan korkotasoon nähden korkea kiinteä laskuperustekorko sekä suureen osaan vakuutuksista liittyvä oikeus maksaa lisämaksuja. Jälkimmäinen riski pieneni merkittävästi, kun vuoden 2004 aikana Optimi-vakuutuksien lisämaksuja koskevat rajoitteet astuivat voimaan. Tulevien lisämaksujen teoreettinen enimmäismäärä on rajoitusten jälkeen noin 700 miljoonaa euroa. Tarvittaessa vakuutusehdot mahdollistavat uusia rajoituksia Optimien lisämaksuille.

Kalevan vastuuvelkaan sisältyvät vakuutus-säästöt ovat kaikki perustekorkoisia 4,5 prosentin laskuperustekorolla. Yhteensä 557 miljoonan euron vakuutussäästöistä eräännyy vuonna 2014 säästöjä 22 miljoonaa euroa. Päätyviä säästövakuutuksia voi jatkaa ainoastaan niihin liittyvän riskiturvan osalta.

Vastuuvelka on tilinpäätöksessä diskontattu 4,5 prosentin laskuperustekorolla, joka on korkeampi kuin riskitön korko. Korkea laskuperustekorko rasittaa yhtiötä tulevaisuudessa. Vakavaraisuusaseman ennakoivaa valvontaa varten tehdyssä laskelmassa swap-korkoihin perustuvalla korkokäyrällä diskontattu

Kalevan säästöhenkivakuutuksissa suurimmat riskit ovat vallitsevaan korkotasoon nähden korkea kiinteä laskuperustekorko sekä suureen osaan vakuutuksista liittyvä oikeus maksaa lisämaksuja.

säästövakuutusten taattu vastuuvelka oli 31.12.2013 noin 157 miljoonaa euroa suurempi kuin 4,5 prosentilla diskontattu vastuuvelka tilinpäätöksessä. Laskelman mukaan riskittömällä korolla diskontatun säästövakuutusten taatun vastuuvelan duraatio oli 13 vuotta.

4.4 Kustannusriski

Vakuutustoimintaan liittyy myös kustannusriski eli vakuutuksista perittävät kustannuserät (kuormitustulo) eivät riitä kattamaan toiminnan vaatimia liikekuluja joko hetkelisesti tai pidemmällä aikavälillä. Kalevan vakuutustoiminnassa kustannusriski on hyvin hallinnassa, sillä ns. liikekustannussuhde eli liikekulut suhteutettuna kuormitustuloon on vakiintunut 60 - 70 prosentin tasolle. Kustannuspainetta ei ole myöskään lykätty tulevaisuuteen vakuutusten hankintakuluja jaksottamalla tai vastuuvelan zillmerauksella.

4.5 Muut vakuutusriskit

Asiakkailla on oikeus lopettaa vakuutusmaksujen maksaminen (keskeytysriski) tai mahdollisuus lopettaa vakuutussopimus ennakkoilmoituksella (takaisinostoriski). Osa yhtiön vakuutuksista on maksuvapaita, jolloin mahdollisessa takaisinostossa asiakas luopuu tulevaisuuden maksuvapaudestaan. Takaisinostoriskiä pienentää myös se, että asiakkaan saama lisäetu vakuutuksen päättyessä (ns. terminaalibonus) lasketaan takaisinostotilanteessa alhaisemmin perustein kuin jos vakuutus päättyisi säästösumman maksamiseen.

5. Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski on riski tappiosta, joka aiheutuu riittämättömistä tai toimimattomista sisäisistä prosesseista, järjestelmistä, ihmisistä tai ulkoisista tapahtumista. Riskit jaetaan kahdeksaan luokkaan: sisäiset väärinkäytökset,

RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT

ulkoiset väärinkäytökset, henkilöstöhallinnan puutteet, puutteet toimintatavoissa suhteessa asiakkaisiin, tuotteisiin tai liiketoiminnan harjoittamiseen, fyysisen omaisuuden vahingoittuminen, toiminnan keskeytyminen ja järjestelmähäiriöt, puutteet toimintaprosesseissa sekä ulkoisen toimintaympäristön muutokset.

Operatiivinen riski toteutuu esim. kuluina, korvauksina, maineen menetyksenä, vääränä positio-, riski- ja tulostietona tai toiminnan keskeytymisenä. Operatiivisten riskien hallinta lisää koko yhtiön sisäisten prosessien hallinnan tehokkuutta ja tuottavuutta ja vähentää tuottojen vaihtelua. Operatiivisten riskien koordinoitu hallinta antaa johdolle kokonaisvaltaisen kuvan riskien hallinnasta, toteutusta sekä riski-indikaattoreiden ja ulkoisen toimintaympäristön analyysien kautta riskiaseman muutoksista.

Kalevalla ja Mandatum Lifella on yhteinen operatiivisten riskien komitea, jossa ovat edustettuina kaikkien keskeisten toimintojen edustajat. Ryhmä kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa. Sen tehtävänä on muun muassa koordinoita operatiivisten riskien hallintaa, seurata itsearviointimenetelmillä tunnistettuja operatiivisia riskejä, käydä läpi toteutuneet operatiiviset riskit sekä antaa ohjeita ja suosituksia. Operatiivisten riskien

komitea huolehtii myös jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien ylläpidosta.

Sisäinen tarkastus keskittyy toiminnassaan erityisesti operatiivisiin riskeihin ja niiden hallintaan tekemällä vuosittain yksityiskohtaisia analyysejä etukäteen sovitusta prosesseista tai niiden osista. Tarkastukset kohdistuvat myös Kalevan ulkoistamiin palveluihin. Tarkastusraporteissa, jotka käsitellään myös yhtiön hallituksessa, esitetään havaitut puutteet sekä tarpeelliseksi katsotut parannusehdotukset.

Kalevan jatkuvuussuunnitelmaa testataan ja ylläpidetään säännöllisesti. Viimeisin päivitys on tehty vuoden 2013 loppupuolella ja jatkuvuussuunnitelmaa ajantasaistetaan vuonna 2014. Yhtiön hallitus hyväksyy vuosittain koko vakuutusyhtiön riskejä käsittelevän riskienhallintasuunnitelman, jonka laajuus on ohjeistettu Finanssivalvonnan määräyksissä. Voimassaoleva riskienhallintasuunnitelma hyväksyttiin Kalevan hallituksessa maaliskuussa 2013.

6. Juridiset ja compliance-riskit

Juridinen ja compliance-riski on riski siitä, että yhtiö ei joiltakin osin noudattaisi voimassa olevaa lainsäädäntöä, viranomaismääräyksiä,

vakuutusehtoja tai yhtiön antamia omia sisäisiä ohjeita. Vakuutusehtoihin ja muuhun asiakasmateriaaliin liittyvät puutteet ja virheet katsotaan osaksi operatiivisia riskejä.

Toimitusjohtaja yhdessä yhtiön päälakimiehen ja Mandatum Lifen lakiasiainyksikön kanssa valvoo, että Kalevassa noudatetaan edellä mainittuja määräyksiä ja ohjeita. Lakiasiainyksikkö seuraa lainsäädäntöä ja viranomaisen määräyksiä, ohjeita ja suosituksia. Päälakimies vastaa siitä, että yhtiön sisäisiin ohjeistuksiin tehdään viranomaispäättöksistä ja vastaavista aiheutuvat päivitykset.

7. Liiketoiminta- ja maineriskit

Maineriski on riski siitä, että asiakasinformaatiossa tai muussa julkisessa informaatiossa olevista virheistä, puutteista tai harhaanjohtavista tiedoista tai yhtiön toiminnan seurauksena syntyisi tai voisi syntyä laajaa haittaa asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden luottamukselle yhtiötä kohtaan. Useimmat maineriskin toteutumiseen vaikuttavista yksittäisistä riskitekijöistä kuuluvat operatiivisiin riskeihin.

Liiketoimintariskillä tarkoitetaan Kalevan liiketoimintaympäristöön liittyviä riskejä, jotka voivat realisoituessaan vaarantaa tai estää

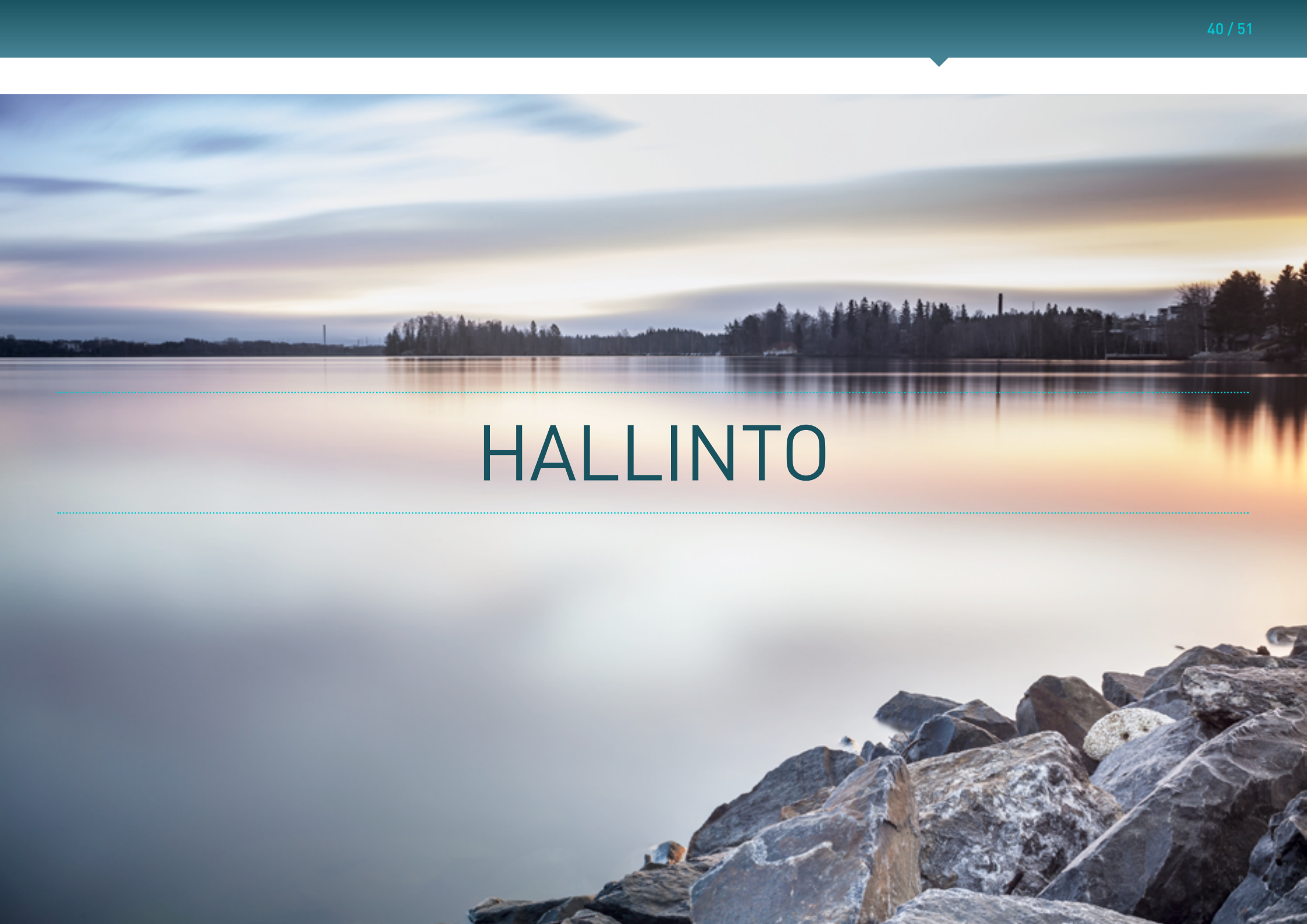
yhtiön valitseman strategian toteutumisen tai heikentää yhtiön kannattavuutta ja vakavaraisuutta. Odottamattomat muutokset liiketoimintaympäristössä voivat liittyä yleiseen taloudelliseen kehitykseen, institutionaaliin ympäristöön (mm. lainsäädäntö), teknologisiin innovaatioihin sekä kilpailukentän muutoksiin.

Liiketoiminta- ja maineriskin hallinnasta vastaa ensisijaisesti toimitusjohtaja.

8. Riskienhallinnan näkymät

Riskienhallintaa ja riskienhallintamenetelmiä kehitetään yhtiössä jatkuvasti, ottaen huomioon tulevat Solvenssi II -vaatimukset.

Sijoitustoimintaa hankaloittaa edelleenkin poikkeuksellisen alhainen korkotaso. Muutoksia euro-alueen lyhyisiin korkoihin ei ole odotettavissa pitkään aikaan. Riskillisten yrityslainojen marginaalit ovat jatkaneet pitkään jatkunutta laskua. Kalevan korkosalkku sisältää paljon yritysainoja, joiden erääntyesä varojen jälleensijoitus on nykyisessä korkoympäristössä erittäin haasteellista.

HALLINTO

HALLINTONEUVOSTO

Puheenjohtaja

Lauri Lyly

puheenjohtaja
Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry

Varapuheenjohtaja

Antti Palola

puheenjohtaja
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Jäsenet

Eila Annala

toimitusjohtaja
PlusTerveys Oy

Matti Apunen

johtaja
Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA

Matti Bergendahl

toimitusjohtaja
Mehiläinen Oy

Jarmo Hietanen

Suomen Ekonomiliitto SEFE ry

Johanna Ikäheimo

hallituksen puheenjohtaja
Lappset Group Oy

Hannu-Matti Järvinen

varapuheenjohtaja
Tekniikan akateemiset TEK

Pekka Kaipainen

Ammattiliitto Pro ry

Heikki Kääpä

toimitusjohtaja
Kääpä Oy

Teemu Lehtinen

toimitusjohtaja
Veronmaksajain Keskusliitto ry

Olli Luukkainen

puheenjohtaja
Opetusalan Ammattiliitto OAJ ry

Jukka Mattila

talousjohtaja
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

Merja Merasto

puheenjohtaja
Suomen sairaanhoitajaliitto ry

Tarja Munukka

johtaja
Ammattiliitto Pro ry

Maija Pihlajamäki

puheenjohtaja
Julkis- ja yksityisalojen
toimihenkilöliitto Jyty ry

Kari Sairo

talouspäälikkö
Metallityöväen Liitto ry

Erkki Solja

toimitusjohtaja
Kiilto Oy

Jorma Terentjeff

teollisuusneuvos, hallituksen puheenjohtaja
Avanti Management Oy

Jorma Tilander

toiminnanjohtaja
Suomen Lakimiesliitto ry

Petri Vanhala

puheenjohtaja
Paperiliitto ry

Esa Vilkuna

puheenjohtaja
Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Hallintoneuvostolle on esitelty Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan vuoden 2013 toimintakertomus ja tilinpäätös sekä tilintarkastuskertomus. Hallintoneuvosto, jolla ei esitetyn johdosta ole huomautettavaa, jättää toimintakertomuksen, tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen yhtiökokoukselle sekä ehdottaa, että toimintakertomus ja tilinpäätös vahvistettaisiin ja että hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Helsingissä 21. päivänä maaliskuuta 2014

Hallintoneuvoston puolesta

Lauri Lyly
Puheenjohtaja

TILINTARKASTAJAT

Varsinaiset

Heikki Ilkka, KHT
Kristina Sandin, KHT

Varatilintarkastajat

Eva Bruun, KHT
Terhi Mäkinen, KHT

HALLITUS

**Eero O.
Kasanen, 61**
professori

Varapuheenjohtaja
**Risto
Murto, 50**
toimitusjohtaja
Keskinäinen
työeläkevakuutusyhtiö
Varma

Puheenjohtaja
**Kari
Stadigh, 58**
konsernijohtaja
Sampo Oyj

**Ville-Veikko
Laukkanen, 43**
johtaja
Keskinäinen
työeläkevakuutusyhtiö
Varma

**Petri
Niemisvirta, 44**
toimitusjohtaja
Mandatum
Henkivakuutusosakeyhtiö

KALEVAN LUOTTAMUSMIEHET

(SULUISSA TOIMIKAUDEN PÄÄTTYMISVUOSI)

Esko Ahonen (2017)
kunnanjohtaja
Evijärvi

Eero Broman (2021)
toimitusjohtaja
Joensuu

Outi Ervasti (2021)
apulaisjohtaja
Oulu

Sari Essayah (2021)
Euroopan Parlamentin jäsen
Lapinlahti

Helena Haapio (2017)
varatuomari
Helsinki

Minna Karhunen (2017)
kehitysjohtaja
Karkkila

Jyrki Kasvi (2021)
tutkimus- ja kehitysjohtaja
Espoo

Mikko Kautonen (2017)
piirtäjä
Lahti

Kati Kiljunen (2021)
insinööri
Pori

Johanna Koivuniemi (2017)
terveydenhoitaja
Kauhajoki

Anne Kolehmainen (2017)
rehtori
Jyväskylä

Jukka Laiterä (2021)
yritysjohdon konsultti
Turku

Janne Laulumaa (2021)
elektroniikkatyöntekijä,
pääluottamusmies
Raisio

Anne Liimola (2021)
puheenjohtaja
Tampere

Lasse Lindholm (2017)
yhteyspäällikkö
Turku

Salla Luomanmäki (2021)
toiminnanjohtaja
Helsinki

Sallamaari Muhonen (2021)
freelancer
Helsinki

Petteri Nokkala (2021)
konsernijohtaja
Muurame

Birgit Palm (2017)
luokanopettaja
Kuopio

Anne Panttila (2021)
talous- ja henkilöstöjohtaja
Vantaa

Katja Porvari (2021)
laboratoriopäällikkö
Oulu

Kari Ruonti (2021)
yrittäjä
Turku

Reijo Salmi (2017)
järjestöpäällikkö
Tampere

Janne Seurujärvi (2017)
elinkeinojohtaja
Ivalo

Eero Seppänen (2021)
erityisluokanopettaja
Sipoo

Pirjo Sirviö (2017)
tutkimuskoordinaattori
Oulu

Marja Suni (2017)
ekonomi
Lappeenranta

Satu Tietari (2017)
toiminnanjohtaja
Säkylä

Tapani Tölli (2017)
kansanedustaja
Tyrvävä

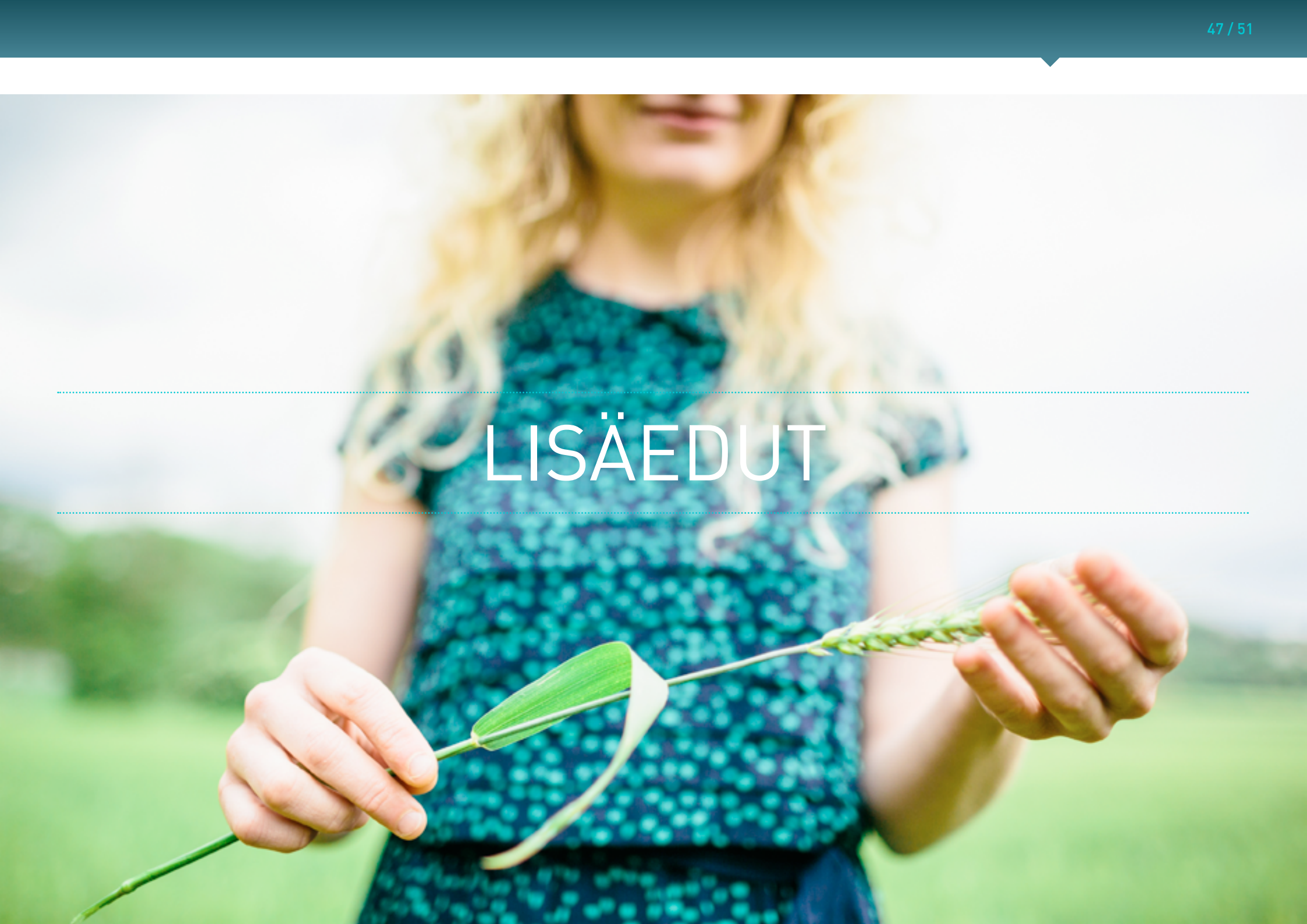
Harry Wallin (2017)
veturinkuljettaja
Seinäjäki

KALEVAN TAKUUPÄÄOMAN OMISTAJAT

31.12.2013	Osuudet	%	Äänet*
Sampo Oyj	15 000	30	9
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	15 000	30	9
Osakevarma Oy	10 000	20	6
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	5 000	10	3
If Vahinkovakuutusyhtiö Oy	5 000	10	3
Yhteensä	50 000	100	30

*ennen leikkauksia, 3 ääntä per 5 000 osuutta

Luottamusmiehillä, jotka yhtiökokouksessa edustavat noin 240 000:ta vakuutuksenottajaosakasta, on yhteensä 30 ääntä. Takuupääoman omistajilla on yhteensä 30 ääntä ennen vakuutusyhtiölain 5 luvun 9 §:n mukaisia äänileikkauksia.

A woman with long, wavy blonde hair is shown from the chest up, wearing a dark blue dress with a light blue polka-dot pattern. She is holding a green plant stem with both hands. The stem has a single green leaf on the left and a seed head on the right. The background is a soft-focus green field under a bright sky. The word "LISÄEDUT" is centered in white capital letters between two horizontal dotted lines.

LISÄEDUT

KALEVAN HALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT SÄÄSTÖVAKUUTUSTEN LISÄETUJEN JAKAMISTA KOSKEVAT TAVOITTEET 1.1.2003 ALKAEN

Yleistä

Tässä kerrotut periaatteet pyrkivät antamaan riittävän kuvan säästövakuutusten lisäetujen keskeisistä määräytymisperusteista. Tarkka matemaattinen laskentamalli sisältää lisäksi erilaisia koko kantaa koskevia vuosittaisia täsmäytyksiä sekä tuotekohtaisia laskentaparametrien eroja.

Kalevalla on oikeus muuttaa periaatteita ja järjestelmän yksityiskohtia milloin tahansa.

Nämä lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet eivät ole osa vakuutussopimusta.

Säästövakuutusten lisäetujen jakamista koskevat tavoitteet

Kalevan lisäetujärjestelmän tavoite on jakaa vakuutuksille lisäetuna niiden tuottamaa ylimäärää mahdollisimman oikeudenmukaisesti, ottaen kohtuullisessa määrin huomioon sekä näille vakuutuksille annettavien lisäetujen kokonaismäärän että niiden jakautumisen

osalta näiden vakuutusten tuottaman ylimäärän määrä ja muodostumistapa. Lisäedut eivät saa vaarantaa lain mukaan määräytyvien vakavaraisuusvaatimusten täyttymistä tai lisäetujen tason jatkuvuutta.

Säästövakuutusten lisäedut muodostuvat kahdesta osasta, vuotuisesta asiakashyvityksestä ja vakuutuksen päätyttyä määräytyvästä ylimääräisestä lisäedusta.

Säästöhenkivakuutuksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä vakuutuksia, joiden päättyessä maksetaan säästösumma. Sellaisia Optimivakuutuksia, joiden pääasiallinen tarkoitus on maksettujen maksujen perusteella ollut pelkän riskiturvan ylläpitäminen, ei pidetä säästövakuutuksina.

Asiakashyvitys

Kalevan hallitus päättää vuosittain asiakashyvityksen, joka lisätään vakuutuksen vakuutussäästöihin ja ilmoitetaan vakuutuksenottajalle vuosikirjeellä.

Kaleva voi lopettaa asiakashyvitysten antamisen tilapäisesti tai pysyvästi, mutta ei peruutakaan jo annettuja asiakashyvityksiä.

Ylimääräinen lisäetu

Vakuutussäästöjen kateomaisuuden ja säästövakuutusten vaatiman toimintapääoman lisäksi yhtiöllä on merkittävästi säästövakuutuksiin liittyvää ylimääräistä varallisuutta. Vakuutusyhtiölain mukaan kohtuullinen osa tästä ylimäärästä on palautettava säästövakuutusten ottajille. Tämän ylimäärän palauttamiseksi on vuosittain annettavien asiakashyvitysten rinnalle kehitetty vakuutuksen päätyttyä määräytyvä ylimääräinen lisäetu. Tavoitteena on jakaa ylimääräinen lisäetu vakuutusten kesken ansaintaperiaatteen mukaisesti. Ansaintaperiaate eliminoi mahdollisuuden spekuloida lisämaksuilla tai takaisinostoilla.

Ylimääräisen lisäedun suuruus riippuu yhtiön vakavaraisuuden lisäksi kunakin vuonna vakuutuksessa olleista varoista sekä

laskuperustekorosta, asiakashyvityksistä ja yhtiön pääomien tuotoista. Hyvitys- ja tuotot historiaa seurataan vuodesta 1993 alkaen, jonka jälkeen pääosa yhtiön ylimääräisestä varallisuudesta on syntynyt.

Kullekin säästövakuutukselle lasketaan vuodesta 1993 tai myöhemmästä myöntämisvuodesta alkaen vakuutuksen laskennallista osuutta omaisuuteen. Laskennallinen osuus omaisuuteen kasvaa tai vähenee vuosittain yhtiön sijoituskannan (vuoteen 2004 asti kokonaispääoman) tuoton mukaisesti. Vuoden aikana maksetut vakuutusmaksut tai säästöjen osittaiset takaisinostot otetaan laskennassa huomioon.

Kuvatulla tavalla saadusta laskennallisesta omaisuusosuudesta vähennetään vakuutuksen säästöt sekä vakuutukseen liittyvä toimintapääoman vähimmäismäärä. Näin saadusta erotuksesta lisäetuna annetaan 80 prosenttia vakuutuksen päätyttyä vakuutetun kuolemaan tai säästösumman maksamiseen sovittuna aikana. Täydellisen takaisinoston

KALEVAN HALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT SÄÄSTÖVAKUUTUSTEN LISÄETUJEN JAKAMISTA KOSKEVAT TAVOITTEET 1.1.2003 ALKAEN

yhteydessä annettava määrä on 70 prosenttia, mikäli vakuutus on ollut voimassa vähintään 15 vuotta. Jokainen sen alittava vuosi pienentää lisätua 7 prosenttiyksiköllä. Osittaisen takaisinoston yhteydessä ylimääräistä lisätua ei makseta.

Ylimääräinen lisäetu voi laskuperusteen mukaan kasvaa tai alentua milloin tahansa. Ylimääräinen lisäetu tarkistetaan kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Ylimääräinen lisäetu määräytyy edun maksamispäivän perustein.

Kaleva voi milloin tahansa muuttaa ylimääräisen lisäedun antamisen perusteita.

Muuta

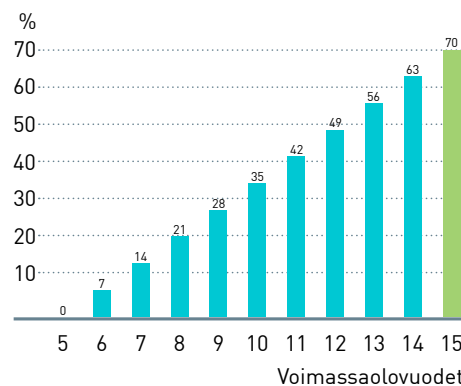
Oheisista kuvista voidaan päätellä, että säästövakuutuksiin liittyvä ylimääräinen omaisuus kasvoi esimerkiksi vuosina 2012 ja 2013, mutta pieneni osakemarkkinoiden epäsuotuisan kehityksen seurauksena vuosina 2001, 2008 ja 2011.

Kalevan sijoitustoiminnan tuotto ja annetut hyvitykset 1993–2013

	Sijoitustoiminnan tuotto *	Annetut hyvitykset
1993	13,6 %	8,0 %
1994	0,9 %	8,0 %
1995	8,8 %	7,7 %
1996	11,8 %	7,2 %
1997	15,6 %	6,5 %
1998	14,7 %	6,5 %
1999	21,9 %	9,0 %
2000	18,8 %	8,0 %
2001	-0,7 %	7,5 %
2002	0,1 %	7,0 %
2003	10,3 %	6,0 %
2004	10,2 %	6,0 %
2005	13,4 %	5,0 %
2006	9,8 %	5,0 %
2007	4,1 %	5,0 %
2008	-10,8 %	4,5 %
2009	16,7 %	5,0 %
2010	11,8 %	4,5 %
2011	-1,0 %	4,5 %
2012	9,9 %	4,5 %
2013	9,4 %	4,5 %

*] Vuoteen 2004 asti kokonaispääoman tuotto, vuodesta 2005 nettotuotto käyvin arvoihin sitoutuneelle pääomalle.

Jaettava osuus ylimääräisestä omaisuudesta takaisinostossa

Oheinen kuva havainnollistaa takaisinostossa maksettavan lisäedun riippuvuutta vakuutuksen voimassaoloajasta.

Vuonna 2013 ylimääräistä lisätua korotettiin sijoitustoiminnan tuloskehityksen perusteella 14.3.2013 ja 11.12.2013.

Lisäsijoitusten tekemistä olemassa oleviin vakuutuksiin alettiin rajoittaa vuonna 2004 yleisen korkotason alenemisen seurauksena.

Riskivakuutusten lisäedut

Suurimmassa osassa säästövakuutuksia on myös riskiturvaa, eli vakuutuksen kuolintapaussumma ilman lisäetuja ylittää vakuutussäästöjen määrän. Riskivakuutusten ylijäämää jaetaan yksilöllisissä henkivakuutuksissa korottamalla kuolintapaussummia.

Seuraavan sivun taulukon kohdassa "Maksetut korvaukset ilman lisäetuja yksilöllisessä henkivakuutuksessa" on esitetty rivillä "Vakuutetun kuoleman takia päättyneille vakuutuksille" sekä vakuutussäästöjen että riskiturvan yhteissumma ilman lisäetuja kuolintapauksessa. Seuraavalla sivulla olevan taulukon kohdassa "Ylimääräiset lisäedut ja kuolintapaussumman korotukset" on esitetty rivillä "Vakuutetun kuoleman takia päättyneille vakuutuksille" maksettujen ylimääräisten lisäetujen määrä kuolintapauksissa (säästövakuutusten ylijäämän jako) ja rivillä "Kuolintapaussummien korotukset" on esitetty maksettujen lisäetujen määrä kuolintapauksissa (riskivakuutusten ylijäämän jako).

KALEVAN HALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT SÄÄSTÖVAKUUTUSTEN LISÄETUJEN JAKAMISTA KOSKEVAT TAVOITTEET 1.1.2003 ALKAEN

Tavoitteiden toteutuminen

MEUR	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Maksetut korvaukset ilman lisäetuja yksilöllisessä henkivakuutuksessa											
Sopimuksen mukaan erääntyneille vakuutuksille	42,6	45,9	51,2	190,6	61,0	29,8	22,3	40,5	24,7	11,1	11,2
Takaisinostoon päättäneille vakuutuksille ⁽¹⁾	54,8	37,9	21,8	34,2	32,2	55,2	20,0	14,4	27,0	15,8	14,4
Vakuutetun kuoleman takia päättäneille vakuutuksille	11,6	22,4	8,7	10,0	10,9	10,2	10,3	9,4	8,9	7,2	14,2
Yhteensä	109,0	106,2	81,7	234,8	104,1	95,2	52,6	64,3	60,6	34,1	39,8
Lisäedut											
Ylimääräiset lisäedut ja kuolintapaussummien korotukset											
Sopimuksen mukaan erääntyneille vakuutuksille	15,0	17,1	18,8	92,6	35,6	28,6	13,0	33,6	20,3	10,8	10,7
Takaisinostoon päättäneille vakuutuksille	2,5	1,9	1,8	3,3	4,8	9,8	2,8	3,7	9,4	4,3	3,8
Vakuutetun kuoleman takia päättäneille vakuutuksille	0,9	3,4	1,6	3,2	4,3	2,6	2,3	3,5	3,5	2,4	6,3
Kuolintapaussummien korotukset	1,8	2,0	2,0	2,1	1,9	2,0	1,7	1,4	2,0	1,6	2,1
Yhteensä	20,2	24,4	24,2	101,2	46,6	43,0	19,8	42,2	35,2	19,1	22,9
Asiakashyvitykset	13,3	13,6	5,3	3,7	3,4	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	33,5	38,0	29,5	104,9	50,0	43,0	22,8	42,2	35,2	19,1	22,9
PROSENTTIA	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ylimääräisen lisäedun ja kuolintapaussummien korotusten maksettuja korvauksia korottava vaikutus keskimäärin											
Sopimuksen mukaan erääntyneille vakuutuksille	35,2 %	37,3 %	36,7 %	48,6 %	58,4 %	96,0 %	58,3 %	83,0 %	82,2 %	97,3 %	95,5 %
Takaisinostoon päättäneille vakuutuksille	4,6 %	5,0 %	8,3 %	9,6 %	14,9 %	17,8 %	14,0 %	25,7 %	34,8 %	27,2 %	26,4 %
Vakuutetun kuoleman takia päättäneille vakuutuksille	23,3 %	24,1 %	41,4 %	53,0 %	56,9 %	45,1 %	38,8 %	52,1 %	61,8 %	55,6 %	59,2 %
Yhteensä	18,5 %	23,0 %	29,6 %	43,1 %	44,8 %	45,2 %	37,6 %	65,6 %	58,1 %	56,0 %	57,5 %
Asiakashyvitykset	1,5 %	1,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,0 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

⁽¹⁾ Sisältää vakuutuksen päättävien täydellisten takaisinostojen lisäksi myös osittaiset takaisinostot, joihin vakuutus ei pääty.

KALEVA

140 vuotta elämää

